

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-banában petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyírtér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, január 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Vasáreink: A városi bizottságok.
A pénzügyi-bizottság ülése.
A városi bizottságok újalakítása.
Az aradi kőművesek és szocialisták.
Ingyen kenyér!
Öngyilkos milliomos.
Az első közgyűlés.
A párbaj ellen.
Tárca: A felkiáltójel. Irta: Csehov Antal.
Regény-Csarnok: A harmadik. Irta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: Hegedüs Szerafin.

A városi bizottságok.

Arad, január 7

A városi képviselőtestület mostani ülésének lesz feladata — az új ciklus alkalmából — újra választania az ugynevezett bizottságokat, melyek a képviselőtestületnek szerveiképpen szolgálnak. Ezek útján lát, hall, gondolkozik a közgyűlés és az ezen szervei után nyert tapasztalatai szerint dönt a tanácsnak előterjesztései szerint. Ily felfogás mellett — és más nem is képzelhető — magától értetődik, hogy az önkormányzat elve, a polgárság mentől közvetlenebb érvényesülése a községi ügyek intézésében annál hatályosabban lesz előmozdítva, mentől tisztább és hamsitatlanabb kifolyásai ama bizottságok a városi képviselőtestületnek és mentől önállóbban és minden külső befolyástól mentesebben teljesítik informáló hivatásukat.

Ott, a hol a tételül állított elv köztudatba ment, s ez a köztudat a törvényhatósági önkormányzat szervezetére rá is nyomta a saját bélyegét, ott ugy a bi-

zottságok alakítása, mint azok működése körül a községi hatóság beavatkozása minimális fokra redukálódik; ott nem szorítkozik a névsor szerinti titkos szavazás egy vagy két bizottságra, és nem választják a többit a főispán vagy a polgármester kinevezésével közfelkiáltással, hanem idő és alkalom nyújtatik a közgyűlésnek, hogy minden fontosabb bizottság megalakítása körül teljes és közvetlen befolyását érvényesítse.

Ez természetesen a miénknél nagyobb érdeklődést feltételezne, a mi tényleg meg is van ott, hol a bizottságok működése a tanács befolyásolásától teljesen független, a hol a bizottságok a saját kebelükből választják elnökeiket, ki a bizottság szakértő tagjai közt belátása szerint osztja ki az egyes ügyeket, a ki akkor és annyiszor hívja össze a bizottságot, a mint jónak vagy szükségesnek látja s a hol a tanács illető tagja nem elnöke, hanem referense a szakbizottságnak, melyet nem vezetni, hanem informálni, adatokkal ellátni van hivatva. Nálunk mind ez fordítva van; a bizottsági tagoknak legtöbb esetben sem idejük, sem alkalmuk az eléjük terjesztett ügyeket tanulmányozni, hanem az-előjárásuk kebeléből való elnök, jegyző és szakközeg előterjesztéséhez azonképpen adják hozzájárulásuk, mint a közgyűlés a tanács előterjesztéséhez, a melyet a fent jelzett módon létrejött bizottsági vélemény is támogat. Azért nem is nagyon törték magukat a mélyen tisztelt városatyák a bizottsági tisztesség után, mert semmi gyönyörűséggel nem kecsge-

tet a felelősség nagyobbik részét vállalunk ott, hol az intézésben a részesedésünknek még a lehetősége sincs meg.

De még ezzel sem jeleztük valami nagyon ríktóan a mi önkormányzatunk bizottsági szerveinek életműködését. Számtalan fontos ügy, a bizottságok mellőzésével került a közgyűlés elé, s nem egyszer egész harcokat kellett vívni, hogy a ki nem dolgozott, kellőleg fel nem derített ügyek a közgyűlés részéről, az illetékes szakbizottságokhoz visszautasításnak.

Visszont volt eset arra is, hogy valami nagy jelentőségű szerződés, mely például valamely vállalkozás kizárólagosságának pár évtizeddel való meghosszabbítását célozta, nem is került előzetesen a közgyűlés elé, hanem egy a tanács által egybeállított szakbizottságnak adatott ki, melynek externus tagjai akadályozva voltak az ülésen megjelenni, s mégis ennek a bizottságnak javaslatával került a rendkívül fontos ügy a meglepett közgyűlés elé.

Csak egy bizottság van, amelybe nagy ambícióval igyekszik belejutni, aki csak hivatást érez magában a szépművészetek, különösen a színművészet pártolására; ez a színügyi bizottság. De nehogy az aradi polgárság itt valami oly művészeti irányt kezdjen és kövessen, mely az előjárásnak nincsen inyére, úgy van összeállítva, hogy a főispán elnöklete alatt a polgármester s egy pár tanácsbeli is tagja, s az illetékes tényezők döntő befolyása benne végképpen biztosítva van. Nehogy pe-

TÁRCA.

A felkiáltójel.

Irta: Csehov Antal.

Karácsony után való éjszaka történt. Jegim Pomics Perakladin miniszteri titkár végtelenül — sérődöttem, bosszusan feküdt le aludni.

— Eredj a pokolba! — ordított rá feleségére, mikor az megkérdezte tőle, mi baja van.

Jegim Pomics Perakladinnak azért volt rossz kedve, mert este nagy társaságban volt, ahol igen kellemetlen dolgokat mondtak neki, melyek szörnyen felbőszítették. Eleinte a műveltség nagy hasznáról volt szó és csak általánosságban beszéltek. Később azonban észrevétlenül áttértek a hivatalnokokra, kritizálták a műveltségüket, miközben váltakozva sajnálkozó, majd sértő és gúnyolódó megjegyzések történtek. Hirtelen aztán, mint ez az orosz társaságokban szokásos, az emberek elkezdtek személyeskedni.

— Vagy nézzük például Jegim Pomicsot, — fordult egy fiatal ember Perakladin felé. Magának ugyebár, nincsen rossz állása. És mégis, tu'ajdonképpen miféle nevelésben volt része?

— Se nmifélebea, igaz — válaszolt Perakla-

din egészen nyugodtan — de nálunknem is kívánnak ilyent a hivatalnoktól. Elég, ha helyesen tud írni és azzal vége.

— Es hol tanult meg helyesen írni?

— Az csak megszokás. Ha az ember negyven évig szolgált, valamit csak elsajátít a gyakorlatban. Kezdetben igen nehéz volt, csináltam is hibákat sokszor, de később mégis csak belejöttem.

— És mit tud a felkiáltójelről?

— Az egy egészen egyszerű dolog. Annak az alkalmazásánál sohasem tévedek.

— Hm, hát a dolog úgy áll, hogy a szokás még nem műveltség. A felkiáltójel használata valóságos művészet. Magának tudni kell, hol, mikor és miért rakja. Hogyha például valahova vesszőt tesz, tudnia kell az okát, hogy miért teszi. Ez a fő. De maga? Maga csak csinálja a felkiáltójeleket, anélkül, hogy gondolkoznék. Ez pedig nem ér egy kopekot se. Egyszerű gépies munka az egész, egyéb semmi!

Perakladin jóakarattal mosolygott és hallgatott. (A fiatal ember ugyanis az államtanácsos fia volt.) Most azonban, mialatt ágyában hanykolódott, iszonyuan el volt keseredve.

— Negyven éve szolgálom már, — gondolta magában, — de még senki sem mondta, hogy számár vagyok. Most egyszerre aztán ilyen bírálóm támadt. Minden gondolkodás nélküli... Gépies munka! Vigye el az ördög!

Talán csak jobban tudom én azt, mint te, ha nem is jártam végig valamennyi egyetemet.

Miután Perakladin ilyenformán kidühöngte magát, a paplan alá huzódott és lassankint kezdett megnyugodni.

— Nem vagyok én olyan egészen jelentéktelen ember, gondolkodni is tudok — így beszélt magához, félig álomban. Odateszem a vesszőt, ahova való, és nem teszek soha pontot, ha nincs rá szükség. Ugy egy fiatal ember. Először meg kell vénülni és olyan sokáig kell szolgálni, mint én szolgálom, hogy véleményny mondhasunk az emberekről.

Az álmodó miniszteri titkár szeme előtt hirtelen meteor villant föl egy vessző alakjában. Aztán ég egy, meg még egy. Egy perc alatt az egész táj horisont tele volt repülő vesszőkkel.

— Vegyük csak ezeket a vesszőket, — gondolta szunnyadozva Perakladin. Ezekkel is tudok bánni. Mindegyik részére megtalálom a helyet, ha akarom... még pedig nemcsak úgy véletlenül, hanem megfontolt gondolkodás után. Vizsgáztassanak meg és majd meglátják.

— Vesszőt különböző helyekre lehet tenni, oda, ahol szükség van rá, meg oda, ahol nincs. Minél terjedelmesebb az akta, annál több vessző kell. Az „azért”, meg például a „hogy” elé mindig kell vessző. Vagy na például valamely miniszter, rendezetben az összes hivatalnokok nevei fel vannak sorolva, akkor

dig a közgyűlésen valami sárga csőrű kotnyeles a műértő areopag köreit zavarja, ki lett mondva, hogy valamennyitől eltérőleg a szinügyi-bizottság teljhatalommal intézi az összes ügyeket, melyek hatáskörébe tartoznak. Egyedül a szinügyi bizottságnak adatott kiváltságul, hogy az ő határozatai nem jóváhagyásul, hanem csak tudomásvételül terjesztetnek be a közgyűléshez. Arad a különlegességek városa s így igazán csak neki van meg az a speciális izlése, hogy éppen közművelődésének egyik legfontosabb ágában a városi képviselő törvénybiztosította jogait föltétlenül kiszolgáltatja egy olyan bizottságnak, melyben az ellenőrzése és felügyelete alatt álló előjáróság magának döntő befolyást biztosított. De nem elég, hogy ezen jogfosztó, törvénytelen állapot inauguráltott, hanem vastag alaki hibák és mulasztások is forognak fenn, amennyiben az a bizottság, mely a teljhatalmu intézkedés mandátumát kapta, régen megszűnt létezni, s vele természetesen a neki adott fölhatalmazás is, de azért az ujonnan alakult szinügyi bizottságok tovább usurpálták az elsőnek a jogát, annélkül, hogy mandátumot kaptak volna hozzá; úgy, hogy szigorúan véve a szinügyi bizottságok összes intézkedéseire rá lehetne sütni a jogosulatlanság bélyegét. Ez is egyik okául vehető azon ingerült rekriminációknak, melyek szinügyünk körül — persze csak post festa — a közgyűlésben ki-ki fakadnak.

Jónak láttuk ezeket az új bizottságok alakítása alkalmából az új polgármesterek elmondani, mert meggyőződésünk, hogy nincsenek minden tanuság nélkül.

POLITIKAI HIREK.

Lemondás összeférhetlen állásokról. Január végén letelik a kilencven nap, mely az összeférhetlenségi törvényben és a házszabályokban meg van szabva, hogy ez idő alatt az összeférhetlen állással bíró képviselők, vagy más állásukról vagy a képviselői állásról kötelesek lemondani s lemondásukat a képviselőház el

nökének bejelenteni. Magukat az összeférhetlenségi állásokat már a Ház megalakulása után bejelentették a képviselők, s most már a konzekvenciák levonásának ideje következik. Mint-hogy a törvény szerint a kormánybiztosi állás is az összeférhetlenek közé tartozik, Ruffy Pálnak is határoznia kell a felől, hogy a közigazgatási tanfolyamok és az állami gyermekmenhelyek kormánybiztosságát tartja-e meg, avagy a képviselőiséget. Hir szerint a képviselőiségről fog lemondani. Érdekes helyzetek is keletkeznek az összeférhetlenségi törvénynek a kuriai bíráskodásról szóló törvénnyel való összekapcsolásából. Van ugyanis olyan összeférhetlenségi állásban levő képviselő is, kinek a mandátumát kérvénnyel támadták meg s az összeférhetlenség megszüntetésére kiszabott idő letelik anélkül, hogy mandátumának a sorsa felől döntöttek volna. Ebben az esetben a képviselő kénytelen a rája nézve jó eshetőségeket mérlegelni. Előfordulhat olyan eset, hogy a más állásról mond le s később a Kuria megemléksiti a mandátumát s így a képviselőiségért való fáradozása összesen három hónapi dicsőséget szerzett, de miatta másik állását is elveszítette, ha azt lemondása után a mandátum sorsa fellett történő döntés előtt mással betöltik.

Igazságügyi államtitkár. Ertesülésünk szerint az igazságügyi államtitkári állást, mely Vorösmarty Béla távozása óta üresedésben van, a legközelebbi napokban betöltik. Alighanem már a szerdai minisztertanács fog ebben a tárgyban határozni. Eddigél három jelölt van, még pedig Rohonyi Gyula és Mohay Sándor országgyűlési képviselők és Schwartz Gusztáv egyetemi tanár. Beavatottak azt állítják, hogy a minisztertanács Rohonyi mellett fog dönteni.

A pénzügyi-bizottság ülése.

(Barta Ödön Bartha Miklós ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 7

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor Falk Miksa elnöklése alatt tartott ülésén folytatta a földmivelésügyi miniszterium ezidei költségvetésének részletes tárgyalását. A kormányt Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Plóss Sándor és Lu-

kács László miniszterek és Kiss Pál államtitkár képviselték; az előadói tisztet Neményi Ambrus töltötte be.

A tárgyalás a lótenyésztés tételénél indult meg. Miklós Ödön óhajtaná, hogy a községi megbízottak ma ne válogathassanak a kijelölt ménnek fajában. Komjáthy Béla a vidéki lóversenyek érdekében szólal föl, Kammerer Ernő pedig a tolnai népies lótenyésztés hanyatlását panaszolja. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter gondoskodni kíván tájfajták létesítéséről. A vidéki lóversenyeket, a mennyiben saját körükben maradnak, ezután is támogatni hajlandó.

Barta Ödön a tenyésztésre még alkalmas katonai lovaknak a kiszagdák rendelkezésére bocsátását kéri, mire Darányi miniszter kijelenti, hogy e tekintetben most tesznek kísérletet. A tételt megszavazták.

Az állategészségügy címénél Komjáthy Béla a büntetéspénzekre nézve intézett kérdést a miniszterhez. Darányi miniszter rövid felvilágosítása után Szederkényi Nándor a marharkodó állomásokon eszközölt vizsgálatok díjait tulságos magasaknak tartja. Darányi miniszter ezeknek a díjaknak leszállítását most nem ígérheti meg. Bedő Albertnek a költségvetés beosztására vonatkozó megjegyzései után a tétel elfogadtatott.

A gazdasági tanintézeteknél Darányi miniszter a keszthely-tapolcai vasut segélyezésére, illetőleg törzsrészvények vásárlására 15,000 korona felvételét indítványozta.

Az ülés pikánsabb részei a végére maradtak.

A tejjgazdaság tételénél ugyanis Barta Ödön szóba hozta a ruthén akciót. Szemére veti Bartha Miklósnak, hogy támadja könyvében a Schönborn uradalmat, amely pedig kezdettől pártolta az akciót. Ilyesmivel csak keserűséget okoz az akció ellen.

Szederkényi Nándor Bartha Miklós védelmére kél, Darányi miniszter pedig megjegyzi, hogy sajtóügyekkel nem foglalkozik, de kijelenti, hogy az akció sikerében föltétlenül bízik.

A bizottság az összes tételeket megszavazta.

mindegyik után vessző jön. Ugy ám, én tudok ezekkel bánni.

Az arany vesszők eltűntek az égről és helyüket a pontok foglalták el.

Pontot tesz az ember a mondat végére. Vagy ha egy irat felolvasásánál szünetet tart az ember, oda is pont jön. Minden hosszú mondat után pedig pontra van szükség, hogy a titkárnak el ne álljon a lélekzete, mikor felolvassa. Máshol sehol sincs szükség pontra.

Aztán jön a pontosvessző, ahol egy vessző kevés, a pont pedig sok volna, oda pontosvessző való. Például a „mert“, vagy a „ha“ elé. A kettőspont pedig, igen, az rendszeren az „azonképpen“ és más hasonló kifejezések után tétetik. És aztán itt vannak a kérdőjelek. Ha száz volna, akkor is mind el tudnám helyezni a megfelelő helyre. Mindig ott van rájuk a szükség, ha valamit kérdezzünk. Mondjuk például, ha egy iratban ott áll: hol maradt a múlt évről maradt összeg hátralévő része? . . . vagy: megadja-e a rendőrség Ivánnak az engedélyt? . . . ilyenkor mindig kérdőjel jön a végibe.

A kérdőjelek értelmesen bólingattak Perakladin agyában, aztán hirtelen átváltoztak felkiáltójelekké.

— Hm . . . A felkiáltójelek legtöbbször levelekben fordulnak elő és pedig rendszeren megszólítások után. Például:

Igen tiszteit uram! vagy: Kegyelmes uram! De az aktákban? Az más.

Az aktákban oda jönnek, oda . . . akkor . . . amikor . . . Hogy is van csak? Mikor is használjuk a felkiáltójelet az aktában? Ó édes Istenem, hogy én arra nem emlékszem.

A menydörgős menykőbe is! Hát mikor használunk felkiáltójelet! Igazán elfelejtettem volna, vagy sohasem használtam?

Perakladin elkezdett gondolkodni és gondolata lassankint végigfutott azokon a rengeteg aktákon, melyeket negyvenéves hosszú szolgálata alatt készített.

Hiába volt! Akármennyire is megerőltette magát, összeráncolta homlokát, nem jutott eszébe, hogy valamikor felkiáltójeleket is rakott volna.

— Milyen különös! Teljes negyven esztendeje vagyok titkár és ezalatt a hosszú idő alatt egyetlen egyszer sem használtam felkiáltójeleket . . . De hát mikor is használjuk ezeket a hosszú idétlenségeket?

És az izzó felkiáltójelek tömkelegén hirtelen eltűnt a fiatal kritikus gunyolódó alakja és még a felkiáltójelek is nevettek, összebujva egyetlen óriási felkiáltójellé.

Perakladin megrázta a fejét és kinyitotta a szemét.

— Tudja az ördög, holnap korán reggel misére kell mennem és ez az ostoba történet nem megy ki a fejből. De hát mikor is használják tulajdonképpen? Lám, most itt ülök a te szokásaidal, gyakorlatoddal és mit hasz-

nál? Negyven esztendő alatt egyetlenegy felkiáltó jel sem jut eszembe.

— Marjusa, — fordult a feleségéhez, aki sokszor eldicsekedett vele, hogy őt intézetben nevelték. — Nem tudod, szivecském, mikor kell a felkiáltójel?

— Már hogyne tudnám? Nem hiába voltam félévig nevelőintézetben. Az egész nyelvtant kívülről tudom. Felkiáltójelet használunk az öröm, az elragadtatás, a harag és más hasonló indulatok kifejezése után.

— Ugy — gondolkodott Perakladin. — Tehát az öröm és más indulatok után.

A miniszteri titkár gondolatokba merült. Teljes negyven esztendeig irt aktákat, összesen talán tizezret is irt, de egyetlen sorra sem emlékezett, mely elragadtatást, haragot, vagy más érzést keltett volna benne.

— És más érzések . . . mormogta maga elé. Hát az aktáknak szükségük van érzésre? Hiszen anélkül is lehet aktákat írni.

A fiatal kritikus alakja ismét megjelent előtte, amint mosolyogva nézte áldozatát. A szegény miniszteri titkár nagyon rosszul érezte magát. A feje zugott, mintha tifuszban szenvedne, arcáról hideg verejték folyt, egészen oda volt már. A felkiáltójel pedig ott kísértett végig, hiába hunyta be a szemét, lelki szemével ott lebegett a rémitő jel, mely üldözte gondolatait. Meg aztán az a fiatal ember is . . .

— Egyszerű írógép, más semmi — suttozta a fülébe.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

TÁVIRATOK.

A bur háború.

London, január 7. Londondery lord, palotaügyi miniszter tegnap este Chesterben beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy szó sem lehet arról, hogy a buroknak bárminemű függetlenséget megadjanak. A vereségek, melyeket az angol csapatok itt-ott szenvednek, a burok utolsó erőlködéseire vezethető vissza, akiket az őrházrendszer sarokba szorít.

Kirabolt vonat.

Charkov, január 7. A Jekatarinoszlav vasút egy személyvonatán egy irodaszolgától elloptak egy zacskót, melyben 30.000 rubel volt. Az irodaszolgának stkerült a tolvajt, akit egészen a város belsejéig üldözött, elfogni. A pénzt 300 rubel kivételével megtalálták.

A városi bizottságok ujjaalakítása.

(Választások a holnapi közgyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7

Arad város törvényhatóságának holnapi közgyűlésén alakítják ujja a törvényhatóság kebeléből kiküldött bizottságokat.

Az összes bizottságokhoz, a közigazgatási bizottságot kivéve, egy vasárnap tartott értekezlet névsort állított össze, mely névsort *Institoris* Kálmán polgármester fogja a holnapi közgyűlés elé terjeszteni.

A polgármester eme előterjesztésében benne foglaltatik az is, ami eddig nem volt szokásban, hogy ha valamely bizottsági tag más bizottságba akarna jutni, nyilvánítsa ebből óhaját a polgármesternél, aki aztán ezt a közgyűlésnek bejelenti.

A vasárnapi értekezlet a következő bizottsági tagokat ajánlja az egyes bizottságokba:

A színügyi bizottság: Elnök: *Institoris* Kálmán polgármester, jegyző: a II. aljegyző, tagjai *Sarlot* Domokos főkapitány, *Avarfy* Ferenc, *Andrényi* Károly, *Barabás* Béla, *Hász* Sándor,

— Erzsénelküli aktomoly.

Perakladin egészen betakaródzott. A kísértet azonban még a paplan alá is követte. Egész éjjel nem aludt tőle, még reggel sem volt tőle nyugta. Mindenütt ott látta; mikor a csizmáját felhuzta, a — teánál, mise alatt mindig.

— Es más érzések . . . ismételte benne valami. — Igaz, hogy munkámuál soha, semmiféle érzés nem lelkesített . . . Mindjárt elmegyek a főnökömhöz, hogy nevenapjára üdvözöljem . . . De hát vajjon érzéssel történik ez?

Főnökének előszobájában a szolga helyett megint egy nagy felkiáltójelet lát maga előtt.

És mindig az elragadtatás, az öröm és más hasonló érzések jutottak eszébe. Még a toll is ugy tetszett neki, mintha felkiáltójelet volna. Kezébe vette, belemártotta a tintatartóba és írni kezdett.

— Jegim Perakladin, miniszteri titkár!!!

És mialatt leírta a három felkiáltójelet, csodálatosképpen egyszerre urrá lett benne az elragadtatás, a harag és öröm.

— Vajjon mos már meg vagy-e elégedve? Igazán megvagy elégedve? — mormogta magában, mialatt a tollat erősen odanyomta a papirosra.

A tüzes jelek igazán meg voltak elégedve és eltűntek képzeletéből.

Kapdebó János, Müller Károly, Mandl Vilmos, Reicher Károly, Varjassy Lajos, Edvi-Ilés László és a szinigazgató.

A városi árvaházi bizottság: *Ábray* Lajos, *Avarfy* Ferenc, *Bing* Vilmos, *Csák* Cirjék, *Domonkos* Lajos, *Müller* Gyula, *Reinhart* Gyula, *Remetey* F. Károly, *Robitsek* Agoston, *Reicher* Ferenc, *Posgay* Lajos dr., *Salacz* Gyula, *Simay* István, *Rieger* Imre, *Kohn* S. N., *Walder* Gyula.

A bíráló választmány: *Bing* Vilmos, *Kristyó* János, *Müller* Károly, *Szalay* Antal, *Schartner* Sándor dr.

A siketnéma iskola felügyelő bizottsága: Elnök: *Salacz* Gyula. Hely. elnök: *Institoris* Kálmán, tagok: *Bing* Vilmos, *Csák* Cirjék, *Avarfy* Ferenc, *Millig* József, *Müller* Gyula, *Remetey* F. Károly.

Az igazoló választmány: *Barabás* Béla, *Hász* Sándor, *Mülek* Lajos dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Nagy* Sándor dr.

Az árvaszéki bizottság: *Bing* Vilmos, *Domonkos* Lajos, *Opre* Péter dr., *Tedeschi* Viktor.

A keresk. tanoneiskolai bizottság: *Boros* Vida, *Maresch* Gyula, *Kneffel* Lajos, *Gebhart* István, *Lengyel* Tivadar, *Neuman* Dániel, *Tedeschi* Viktor.

A felsőkereskedelmi iskola felügyelő bizottsága: *Reicher* Ferenc, ifj. *Neuman* Adolf.

A csatornázási és vízvezetési ellenőrző bizottság: Elnök: a polgármester, tagok: a gazdasági tanácsnok, a főszámvevő, a főmérnök, *Révész* Adolf, *Tedeschi* Viktor, *Steinhardt* Mór, *Tolnai* János, *Gebhart* István, *Hegedüs* László, *Pekár* Károly, *Reisinger* Sándor, *Nesnera* Aladár, *Neuman* Adolf.

Arviz bizottság. Elnök: a polgármester. Jegyzők: a jegyzői kar. Tagok: a tanács tagjai, a főmérnök, *Bing* Vilmos, *Walder* Gyula, *Domány* József, *Deutsch* Bernát, *Kristyó* János, *Péterffy* Antal, *Reicher* Ferenc, *Barabás* Béla, *Hegedüs* László, *Blaskovits* Antal, *Don* Konstantin, *Márk* Károly, *Mittner* József, *Kotsis* Lajos, *Dobiaschi* József, *Müller* Gyula, *Reinhart* Kálmán, *Opre* Péter dr., *Reisinger* Sándor, *Tolnai* János, *Tabakovits* Emil, *Pekár* Károly, *Solymos* József, *Probszt* Mihály, *Barcza* István, *Nesnera* Aladár.

Beszállásolási bizottság. Elnök: a főkapitány. Előadó: a főjegyző. Jegyző: a katonai ügyi hadnagy. Tagok: *Reicher* Ferenc, *Neuman* Dániel, *Robitsek* Agoston, *Steiner* Jakab, *Domonkos* Lajos, *Fényes* Dezső, *Müller* Gyula, *Kristyó* János.

Egészségügyi bizottság. Elnököt és jegyzőt önmaga választja. Tagjai: a) hivatalból: a tiszti főorvos, a 4 kerületi orvos, 2 városi állatorvos, a honvéd zászlóalj orvosa, összesen 7 tag. b) a közigazgatási bizottság választ 1 gyógyszerészt, 1 mérnököt, 1 építészt, összesen 3 tagot. c) a törvényhatósági bizottság tagjai kebeléből választ az a) és b) pontokban megállapítottnak megfelelő számú, tehát tíz tagot; ezen tagokul javaslatba hozatnak: *Groszmann* Jakab, *Kapdebó* János, *Kronstein* Vilmos, *Schuszter* Henrik, *Issekutz* László, *Fényes* Dezső, *Boros* Vida, *Ábrai* Lajos, *Rozsnyai* Kálmán, *Ring* Lajos, *Hegedüs* László, *Tabakovits* Emil.

Építészeti bizottság. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Előadó: a főmérnök. Jegyző: a II. aljegyző. Tagok: *Márk* Károly, *Hegedüs* László, *Reisinger* Sándor, *Bozsik* György, *Probszt* Mihály, *Tabakovits* Emil, *Mittner* József, *Nesnera* Aladár, *Kotsis* Lajos, *Blaskovits* Antal, *Domonkos* Lajos, *Fényes* Dezső, *Pekár* Károly tb. főmérnök, *Barcza* István, *Reinhart* Gyula, *Reinhart* Géza.

Gazdasági szék. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Jegyző: a II. aljegyző. Tagok: a főszámvevő, a kamarás, *Bolyos* István, *Blaskovits* Antal, *Bozsik* György, *Don* Konstantin, *Edelmüller* József, *Fritz* József, *Gál* Ferenc, *Glück* Károly, *Goldschmidt* Miksa, *Kneffel* Lajos, *Luszlig* Ármán, *Müntz* Ferenc, *Marek* Samu, *Müller* Gyula, *Deutsch* Bernát, *Neuman* Dániel, *Neuman* Adolf, *Mayer* Miksa, *Magyary* Ferenc, *Maresch* Gyula, *Mittner* József, *Mihalik* József, *Nagy* Lajos, *Nikolits* Péter, *Purkár* György, *Probszt* Mihály, *Spitzer* Ignác, *Steiner* Jakab, *Szathmáry* János, *Tóth* József, *Tenner* Lajos, *Weisz* Sándor, *Weisz* Dávid, *Verbos* Ádám, *Zikó* János, *Reinhart* Gyula, *Reinhart* Géza,

Hertzl Bernát, *Lengyel* Frigyes, *Vanitsek* Ferenc, *Avarfy* Géza, *Glück* Zsigmond, *Lengyel* Tivadar, *Lengyel* Manó, *Reisinger* Sándor, *Barcza* István, *Dobró* Pál, *Solymos* József, *Gebhart* István, *Kiss* Ferenc, *Révész* Adolf, *Stauber* József, *Opre* Péter dr., *Kohn* S. N., *Madarász* Antal.

Iskolaszék. Elnökét önmaga választja. Tagok: *Bing* Vilmos, *Kristyó* János, *Walder* Gyula, *Nesnera* Aladár, *Nikolits* Péter, *Péterffy* Antal, *Simay* István, *Mülek* Lajos, *Robitsek* Agoston, *Barabás* Béla, *Avarfy* Ferenc, *Tedeschi* Viktor, *Müller* Károly, *Reicher* Ferenc, *Remetey* F. Károly, *Hász* Sándor, *Fényes* Dezső, *Schuszter* Ilés, *Millig* József, *Ábray* Lajos, *Hegedüs* László, *Fetter* Géza, *Boros* Vida, *Marchall* Lajos, *Institoris* Kálmán, *Magyary* Ferenc, *Salacz* Gyula, *Szathmáry* János, *Rieger* Imre, *Müller* Gyula, *Edvi-Ilés* László, *Posgay* Lajos, *Domonkos* Lajos, *Neuman* Adolf, *Hegedüs* László, *Steinhardt* Mór dr.

Jogügyi bizottság. Elnök: a polgármester. Jegyző: az alügyész. Tagok: a főjegyző, a főügyész, *Avarfy* Ferenc, *Barabás* Béla, *Bonts* Döme, *Fényes* Kálmán, *Hász* Sándor, *Müller* Károly, *Mandl* Vilmos, *Mülek* Lajos, *Nemes* Zsigmond, *Péterffy* Antal, *Robitsek* Agoston, *Remetey* F. Károly, *Rosenberg* Miksa, *Sonnenfeld* Károly, *Simon* Jenő, *Schwartz* Jenő, *Szalay* Antal, *Steinhardt* Mór, *Szalay* Károly, *Vajda* István, *Winter* Adolf, *Földes* János, *Lukácsy* Lajos, *Opre* Péter dr., *Vizer* Lajos, *Heitz* Nándor, *Nagy* Sándor, *Schartner* Sándor, *Szalay* Arnold, *Tolnai* János, *Lamberger* Lajos, *Salacz* Gyula, *Bogdán* Virgil.

Közlekedési bizottság. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Előadó: a főmérnök. Jegyző: a II. almérnök. Tagok: *Márk* Károly, *Hegedüs* László, *Boros* Vida, *Nesnera* Aladár, *Neuman* Adolf, *Fényes* Dezső, *Nikolits* Péter, *Steiner* Jakab, *Domonkos* Lajos, *Vas* Gusztáv, *Szathmáry* János, *Fetter* Géza, *Tenner* Lajos, *Reisinger* Sándor, *Rámor* Lajos, *Révész* Adolf, *Pekár* Károly tb. főmérnök, *Tolnai* János, *Probszt* Mihály, *Stauber* József, *Opre* Péter dr., *Blaskovits* Antal.

Világítási bizottság. Elnök: a főkapitány. Előadó: a főmérnök. Jegyző: a II. almérnök. Tagok: *Fényes* Dezső, *Hegedüs* László, *Nesnera* Aladár, *Reisinger* Sándor, *Rámor* Lajos, *Reinhart* Gyula, *Weisz* Sándor, *Tenner* Lajos.

Nepnevelési bizottság. Elnök: a polgármester. Jegyző: a polgármesteri fogalmazó. Tagok: *Rosenberg* Sándor, *Madarász* Antal, *Csécsei* Imre, *Almási* Pál, *Müller* Gyula, *Frint* Lajos, *Rieger* Imre, *Purkár* György, *Ring* Géza, *Rozsnyay* Kálmán, *Rozsnyay* József, *Ring* Lajos, *Schwartz* Simon, *Szalay* Károly, *Sófalvi* György, *Bing* Ede, *Hermann* Gyula, *Varjassy* Árpád, *Tolnai* János, *Simay* István.

Nyugdíj-bizottság. Elnök: a polgármester. Jegyző: az I. aljegyző. Tagok: *Bing* Vilmos, *Csécsei* Imre, *Remetey* F. Károly, *Mandl* Vilmos, *Müller* Gyula, a főjegyző, a főszámvevő, a főpénztárnok, továbbá a tisztviselők és a tanítók egy-egy választottja.

Pénzügyi bizottság. Elnök: az adóügyi tanácsnok. Jegyző: az I. aljegyző. Tagok: a főszámvevő, ifj. *Neuman* Adolf, *Bing* Vilmos, *Eles* Ármán, *Domány* József, *Remetey* F. Károly, *Wadowszky* Gusztáv, *Kohn* S. N., *Ring* Géza, *Andrényi* Károly, *Boros* Vida, *Wallfisch* Ármán, *Tedeschi* Viktor, *Fényes* Dezső, *Fetter* Géza, *Szathmáry* János, *Krämer* József, *Révész* Adolf, *Deutsch* Bernát, *Ottenberg* Tivadar, *Böhm* Adolf, *Simay* István, *Kneffel* Lajos, *Mayer* Miksa, *Steinhardt* Mór, *Tenner* Lajos, *Herzl* Bernát, *Neuman* Samu, *Rozsnyay* Kálmán, *Rosenberg* Miksa, *Gebhart* István, *Tolnai* János, *Reinhart* Géza, *Lengyel* Tivadar.

Parti bizottság. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Előadó: a főmérnök. Jegyző: a II. almérnök. Tagok: *Márk* Károly, *Hegedüs* László, *Blaskovits* Antal, *Nesnera* Aladár, *Walder* Gyula, *Reisinger* Sándor, *Don* Konstantin, *Bozsik* György, *Probszt* Mihály, *Rámor* Lajos, *Pekár* Károly tb. főmérnök, *Reinhart* Kálmán, *Opre* Péter dr., *Barca* István.

Pénztárvizsgáló bizottság. Elnök: a polgármester. Jegyző: az I. aljegyző. Tagok: Ma-

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

resch Gyula, Gebhart István, Opre Péter dr., Mayer Miksa.

Prostitucionalis bizottság. Elnökét maga választja. Előadó: a főkapitány. Jegyző: a kapitányi fogalmazó. Tagok: Kabdebó János, Isserkutz László, Domány József, Blaskovits Antal, Rozsnyay Kálmán, Müller Gyula, Groszmann Jakab, Kronstein Vilmos.

Park-bizottság. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Jegyző: a II. aljegyző. Tagok: a főmérnök, Csécsi Imre, Schusztér Illés, Boros Vida, Fetter Géza, Pényes Dezső, Walder Gyula, Lukácsy Lajos, Avarffy Géza, Salacz Gyula, Magyar Ferenc, Mayer Miksa.

Szegényügyi bizottság. Elnök: a főkapitány. Jegyző: a kapitányi fogalmazó. Tagok: a tisztii főorvos, a 4 kerületi orvos, Simay István, Steiner Jakab, Fritz József, Tóth József, Blaskovits Antal, Mittner József, Don Constantin, Edelmüller József, Domonkos Lajos, Weisz Dávid, Kiss Ferenc, Purkáriu György, Barcza István.

Sorozó bizottság. Elnök: a polgármester. Előadó és helyetteseink a főjegyző. Orvos: a tisztii főorvos. Tagok: Blaskovits Antal, Don Constantin, Domonkos Lajos, Nikolits Péter.

Puhatólo bizottság. Elnök: a főjegyző. Tagok: Domonkos Lajos, Mihalik József, Blaskovits Antal, Don Constantin.

Temető-bizottság. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Jegyző: a II. aljegyző. Tagok: a főkapitány, a főorvos, Csécsi Imre, Domány József, Don Konstantin, Mittner József, Reicher Ferenc, Frint Lajos, Salacz Gyula.

Vámkezelést ellenőrző bizottság. Elnök: a gazdasági tanácsnok. Jegyző: a II. aljegyző. Tagok: az adóügyi tanácsnok, a főszámvevő, Reicher Ferenc, Kohn S. N., Maresch Gyula, Böhm Adolf, Lusztig Armin, Révész Adolf, Münz Ferenc, Opre Péter, Tolnai János.

Cselédjuttalmazási bizottság. Elnök: a főkapitány. Jegyző: a kapitányi fogalmazó. Tagok: a főjegyző, főügyész, Tedeschi Viktor, Nikolits Péter, Mittner József, Kohn S. N.

Számonkérő szek. Tagok: Péterffy Antal, Steinhart Mór.

Siketnéma iskolai felügyelő bizottság. Elnökét, helyettesét és jegyzőjét a bizottság választja meg. Tagok: a polgármester, a főjegyző, Salacz Gyula, Avarffy Ferenc, Bing Vilmos, Csák Czirják, Millig József, Remetey F. Károly, Eliás Jakab, Müller Gyula.

Fogy. és italmérés-adó kezelési bizottság. Elnök: a polgármester. Tagok: a gazdasági tanácsnok, italméri felügyelő, Bing Vilmos, Reicher Ferenc, Tedeschi Viktor és Müller Gyula.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Bor, népszínmű. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Lili, operett. (Páratlan bérlet.)
Pentek: Postásfiú, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Könyvtárnok, bohózat. (Páratlanbérlet.)

*** Rantzauk.** Ma ismét színművet adtak, még pedig olyat, melyben a két főszereplő a közönség tetszését ki tudja nyerni. A két elsőleges testvér személyesítője, *Kenyéri* és *Bács* derekasan rászólgáltak a tapsra. Mellettük jó alakítást mutattak be *Mezey* és *Palágyi*. *Angyal* Ilus a második felvonás nagy jelenetében nyílt színen aratott tapsokat. Egészben az előadás jónak mondható, leszámítva azt, hogy a sugó nagyon sokat és hangosan kellemetlenkedik.

*** Katonák és asszonyok.** A folyó hónapban ilyen címmel az aradi könyvpiacra helyi szerzőtől egy novella-kötet jelenik meg. Szerzője: *Kormos Sándor*, akinek beszéleit az aradi közönség már ismeri az *Aradi Közlöny* tárcarovatából. A szerző a következő előfizetési felhívást bocsátotta ki:

„Katonák és Asszonyok” címen, még e hónapban kötetet adok ki, a melyben tárca alakjában eddig megjelent és részben meg nem jelent novelláimat gyűjtöttem össze.

A novellák tárgya legnagyobb részt a katonaság tarka világából van merítve. Kint

a manőverből, bent a kaszárnyából, a katona otthon, a katona a civilek között.

Ka ona koromban látott, hallott dolgok vannak a novellákban feldolgozva, a derűs epizódok váltakozva a szomorúkkal, a tisztii kaszínótól egész a katona börtönig.

Van azonkívül a kötetben egy pár becsély asszonyokról — katona nélkül, azokról az asszonyokról, akik minden jónak-rossznak okozói — a szerelmes asszonyokról.

A könyv 10 ivnyi terjedelemben, képes címlappal, tetszetős formában jelenik meg. Egy példány ára 2 korona. Gyűjőknek hat példány után tiszteletpéldánnyal szolgálunk. Arad, 1902. január hó.

Kormos Sándor.

A kötet divatos alakban, izléses külsővel, az Aradi Nyomda Részvénytársaság kiállításában jelenik meg.

*** Három érdekes este** lesz a jövő héten a színházban *Kövesi* Albert Kecskeméti-intézet társulatának egyik erőssége, *Aradi* Aranka lép fel három énekes-szerepben. Ez a vendégszereplés örvendetes próbatétel lesz a vendégének részéről a közönség előtt, mely biztatással bocsájtotta utra két évvel ezelőtt. *Aradi* Aranka tudniillik: *Assael* Aranka, aki az aradi próbatétel után *Kövesi*nél annyira kedvelt szubrett-énekesnő lett, hogy virágvasárnapról *Janovics* Jenő dr. szegedi színházához szerződtette.

*** Ügyvéd mint Cyranó** Ezy rendkívül érdekes művészi vállalkozásról értesülünk *Nagyváradról* Arról van szó, hogy a nagyvárad ügyvédi kar egyik rokonszenves fiatal tagja a nagyvárad színházban elfogja játszani *Edmond* Rostand világhírű színművének főszerepét, *Cyranót*. A vállalkozás érdekes dolog. Annyit már elárulhatunk, hogy az új *Cyranó* előtt már nem ismeretlen a színpad, és hogy fiatalabb éveiben színész is volt. A siker tehát annál is valószínűbb. Az ügyvéd *Cyranó* pedig most szorgalmasan tanulja a szerepét, melyet előre láthatólag március havában fog eljátszani.

*** Szabad liceum.** Holnap, szerdán délután 5 órakor lesz a negyedik fölolvadás a felső kereskedelmi iskola dísztermében. *Lejtényi* Sándor főgimnáziumi tanár fog fölolvadni *Természeti katasztrófák* cím alatt. Fölolvasását *Rozsnyay* Kálmán mutatóanyagokkal fogja kísélni. Jegyek előre válthatók a főtéri könyvkereskedésekben és a pénztárnál.

*** Egy híres balletmester halála.** Pétervárott, mint jelentik, meghalt a császári opera balletmestere, *Ivanor* Leó. A hatvanhétéves táncművész ötven éven át működött a cár színházánál, s mint balletáncos és balletrendező egyképpen világhírnévre tett szert. A pétervári balletkart, melyet többzöri vendégszereplések miatt is megsodáltak, ő emelte arra a magas nívóra, a melyre a világ egyetlen ballétszemélyzete sem vetekedhet.

*** Herceg Ferenc új darabja.** Herceg Ferenc, az *Ocskay brigadéros* szerzője, teljesen elkészült a Vigszínház magyar ciklusára szánt új darabjával s a *Rontó Pál* előadása alatt, fel is olvasta *Ditré* Mórnak, a Vigszínház művészeti igazgatójának. Herceg Ferenc új darabja négy felvonásos s a történelmi vigjáték jellegével bír. Hőse Mátvás király. A darab a Balaton környékén játszik s első felvonásában a színháztér a háborgó Balaton alkotja. Érdekes cselekménybe, mely egy pörös várkastély körül fordul meg, a mesés elem is belejátszik egy balatoni sellő alakjában s ebben a tekintetben Herceg új darabja a *Szent-Ivánéji álmok* koncepciójára emlékeztet. A pörös vár urnője egy nemes özvegy menyecske, aki a darab hősnője. Herceg művészi kézzel bonyolítja darabja cselekményét, melynek középpontján, mint már említettük, Mátvás király alakja áll. A darab címe még nincs véglegesen megállapítva.

*** A páholy a jövő hétre** marad *László* Gyula betegsége miatt. Így került ma színpadra a *Rantzauk*, míg holnapra a *Bor* van műsorra tűzve. A hét többi napján a műsor változatlan.

*** Alberti hangversenye.** Arad zenei naptárában vörös dátummal lesz beírva *Alberti* *Werner* a magy. kir. opera-tenoristájának e hó 19-iki hangversenye. Halottuk már *Rothauser*

Terézt, *Barbi* Alicét, *Lindh* Marcellát és csodáltak az ének-művészetüket. Feri dalművész már évtizedek óta nem volt városunkban. És pedig leginkább azért, mert nem is volt oly jeles ének-művész ismeretes, mint *Alberti*. Ma, mint a dalművészet egyik káprázatos, legnagyobb élő csillagát ünneplik mindenütt. Valahányszor az operában fellép, zsufolásig telik meg a színház és a közö ség tomboló lelkesedéssel, frenetikus tapsviharral hódol neki. Ez érhető is, hiszen minden dal kifejezője a szépségnek, a tökéletesnek. Feljebb már nem haladhat, ő a csúcsponton áll, azon a ponton, melynél többre vinni a dalt emberi teremtménynek nem lehet. A szezon legérdekesebb énekkangversenyére a jegyeket *Révész* Nándor könyvkereskedése árúsítja.

*** A megsértett angol színészek.** Londonból jelentik, hogy az ottani színészek nagyon fel vannak háborodva a király és az egész udvar ellen. Ennek a felháborodásnak az az oka, hogy a norfolki herceg hat előkelő peer-asszonynak vonatkozó engedélyt adni arra, hogy a koronázási ünnepélyek szertartásainál részt vegyenek, csak azért, mert ezek az előkelő hölgyek valamikor színésznők voltak. A megsértett hölgyek a határozat ellen az angol felsőház privilégium-bizottságához akarnak felebbezni és ha itt sem nyerne elégtételt, akkor királyhoz mennek panaszra. Londonban azt hiszik, hogy az érzékeny megbántott hölgyeknek minden erőlködése hiábavaló lesz.

*** A Borszem Jankó a Népszínházban.** A Népszínházban ma, szombaton délután érdekes darabnak tartották meg az olvasó próbáját. Címe: *Egy görbe nap* s szerzői *Agai* Adolf, a *Borszem Jankó* élelapi illusztris szerkesztője, és *Almási* Tihamér, az ismeretes színműíró. A darabban a két szerző a Borszem Jankó ismeretes figuráit szerepeltetik élő alakokként, akik több mint negyedszázad óta kacagtatják az egész országot. A darabról tehát bátran lehet következtetni, hogy mulatságos és kacagtató.

Az aradi kőművesek és szocialisták

(Ujabb népgyűlés Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudostojától —

Arad, január 7.

Aradon már egészen divatba jöttek a szocialisztikus népgyűlések. Maga a szocialista párt e télen tevékenyen látott hozzá propagandáihoz s helyzetén tetemesen lendített az a közbejött szomorú eset, hogy a waggongyárból harmadfel száz munkást bocsájtottak el. Most már az összes munkanélküliek erősen mozgódnak s gyűléseiken mindig ott vannak az irányadó szocialisták.

Vasárnap délelőtt a városháza földszini kistermében a kőműves munkásoknak volt a népgyűlése, melyen a hatóságot *Bedő* Árpád dr. rendőrtiszt képviselte. E népgyűlésen a szocialista érzelmi iparos segédek is résztvettek, a kik a legnagyobb lelkesedéssel buzdították a kőműves munkásokat arra, hogy együttesen követeljék a kormánytól az *általános titkos szavazatok behozatalát*.

A népgyűlés elnöke *Wagner* Péter, jegyzője *Lukács* György volt, első szónoka pedig *Gartner* Károly, a ki hosszabb beszédben ecsetelte a kőműves munkások szomorú helyzetét. *Pontea* Péter és *Weisz* Hermann az általános titkos szavazati jog behozatalát követel s végül a következő határozati javaslatot fogadták el:

1. Követeljük munkabérünket óránként minimális 16 krajcárban megállapítani.
2. Követeljük az akkord és csoport munkarendszer eltörlését.
3. Vidéki munka esetén követeljük a teljes utiköltséget a munka helyszínére és vissza, követeljük a teljes napi vagy órai fizetést az utazás megkezdésétől kezdve, továbbá követeljük a munka esetén, hogy bennünket tisztességesen részesítsenek lakásban. Végül követeljük a vidéki munkáknál az aradi minimális fizetést 30. száralakkal felemelni.

4. Kérjük az iparhatóságot, hogy utasítsa a helybeli munkaadókat a szakegyesületi munkaközvetítés igénybevételére.

5. Követeljük a tiszórai munkaidő behozatalát a fent említett minimális fizetés mellett úgy helyben, mint vidéken.

A határozati javaslatot a kőművesek a következőkben okadatolják:

Azért követeljük a fentebbi pontok elfogadását, mert a jelenlegi két korona vagy 2.20 fillér mellett teljes lehetetlen családunkat fenntartani, mivel évente hét hónapot dolgozunk és ötöt nem. De a hét hónapból levonandók az esős és ünnepnapok — tehát átlag csak hat hónapig dolgozunk. A tiszórai munkaidőt pedig azért követeljük, mert roppant sok a munkanélküli munkatársunk és ez által vélünk helyzetükön segíteni. Az akkord és csoportrendszer eltörlését azért követeljük, mert az akkord és csoportvezető kapzsisága még alább szállítja a nyomorúságos munkabért. A vidéki munka rendszerezését azért követeljük, mert eddig a munkásokkal, nem mint emberrel, hanem mint állattal dolgoztattak reggel 4 órától este 8, esetleg fél 9 óráig.

A népgyűlés végül elhatározta, hogy küldötttségileg felkeresi Salacz Gyulát, Aradváros országgyűlési képviselőjét amiatt, hogy a kormányhoz felterjesztendő határozati javaslatuk pártolására felkérjék.

Ponta Péter a népgyűlés berekesztése előtt arra kérte a munkásokat, hogy saját érdekükben tartózkodjanak a mai naptól kezdve minden tüntető felvonulástól. Hadd lássa a közönség, hogy a magyar munkás elég érett a megérdemelt pártolásra.

A figyelmeztető szónak meg volt a kellő foganatja. A népgyűlésen résztvettek a legnagyobb csöndben oszoltak szét.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adományok. —

Arad, január 7.

Jelentjük, hogy a kenyeresbolt megnyitása előtt állunk.

Nagylelkű, áldozatkész közönségünk jóvoltából a mai napon már 2426 korona 1 fillérsnyi összeget mutatunk ki az ingyen kenyér lisztjain.

Ez az összeg elegendő arra, hogy jótekingy közönségünk nevében a nemes akciót megkezdjük. Még e héten megnyílik a helyiség, a hol szívesen látunk minden éhezőt.

Es ha több pénz kell, mint a mennyi eddig van: a szegények kenyere akkor sem fogyhat el. Az igazi jótékonyaságnak az a forrása, melyből az eddigi irgalmas adományok kerültek, nem fog kiapadni a szükség szorongató óráiban. Mig éhező lesz, a jó emberek szíve mindig tárva lesz előttük s a segítség meg nem szünhetik, mig a nyomor el nem költözött.

A kenyeresbolt megnyitásának lehetőségét is több nemeslelkű férfiú szívesége mozdította elő.

Mint már említettük, a helyiséget ifj. Lócs Rezső ur ajánlotta föl. Salacz-utcai háza e célra épen a legjobb hely. A légszuszgyár fűtést és világítást ad ingyen. Cziller István cimfestő szíves volt egy cimtablát festeni, melyet a helyiség ajtaja fölé helyezünk, a Walder és Urmánczy cég pedig a helyiségbe elhelyezendő padokat ajánlotta föl. Az éhezők nevében köszönjük mindnyájoknak e lekötözöz szíveségeket, melyekkel a jótékonyaság ügyét előmozdították.

Örömmel konstatálhatjuk azt is, hogy mint már a legutóbbi alkommal is je-

leztük, a gyűjtés és adakozás most nagyobb erővel indult meg. Epen jókor.

Reisinger Sándor mérnök urról kell első sorban megemlékeznünk, a ki tavalyi adakozóink között is a legáldozatkészebb volt. A mai napon 100 koronát küldött kiadóhivatalunkba. Dicséretreméltó megnyilatkozása ez az igazi emberbaráti érzelmeknek. Adakoztak még Melchner Lajos ur 8 koronát és Gyenes Klara urnő 4 korona 40 fillért. Gyűjtöttek: A főreáliskola V. osztályának tanulói 12 koronát, Stoll Demjén ur 5 korona 40 fillért, Feszler Kálmán ur 4 koronát, Stern Sándor ur 3 korona 44 fillér, Nagy Lajos III. osztályu elemi iskola tanuló 3 korona 38 fillért, Fischer Arthur ur 2 korona 6 fillért és Fried István ur 52 fillért.

A begyűlt összeg kimutatása itt következik:

	Korona
Reisinger Sándor	100.—
Főreáliskolai V. osztály gyűjtése	12.—
Melchner Lajos	8.—
Stoll Demjén gyűjtése	5.40
Gyenes Klára	4.40
Feszler Kálmán	4.—
Stern Sándor gyűjtése	3.44
Nagy Lajos gyűjtése	3.38
Fischer Arthur gyűjtése	2.06
Fried István gyűjtése	— 52

Mai gyűjtésünk eredménye ... 143.20

Hozzáadva a tegnapi kimutatott 2282.81

Eddigi összes gyűjtésünk ... 2426.01

Az adományokat a kiadóhivatal címére kérjük küldeni.

Gyűjtőivel mindenkinek, a ki hozzánk fordul, szívesen szolgálunk.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 11. Aradvármegye tisztviselőinek táncestélye (Fehér kereszt.) — A pécskai izraelita nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (Pécskaváros vendéglő.) — A radnai önkéntes tűzoltóegylet táncvigalma (Fekete Sas-vendéglő.)

Január 12. A battonyai dalárda táncestélye (Korona-vendéglő.)

Január 18. Az aradi mérnök és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

Február 1. Tiszti kaszinó táncmulatsága (Fehér Kereszt.) — Az aradi tanítók és tanítónők bálja.

Február 9. Az aradi szegény tanulókat segélyző egyesület tombolával egybekötött táncestélye (Fehér Kereszt.)

Február 11. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

Február 19. Az aradi kőművesegedek táncvigalma (Központi szálló.)

Február 25. Tűzoltóbál Fakerten.

Március 15. Táncestély a várbeli tiszti kaszinóban.

(=) A megyebál. A január 11-iki megyebálra, mely előreláthatólag a város és megye intelligens közönségének találkozója lesz, nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség, amig egyrészt mindent elkövet, hogy a táncvigalom házias jellegű és fesztelen legyen, másrészt a külső fény emelése is kiváló gondját képezi.

A Fehér Kereszt nagytermének díszítési munkálatait Steiner József kir. mérnök vezeti; az ő rajzai szerint készült Morzszányi pesti cégnél a női táncrend is, mely a vármegye címerét jelképezi ép oly díszes, mint ötletes kivitelben.

A rendezőség ezuttal is felkéri azokat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak volna, hogy Faragó István bál-bizottsági titkárhoz (Megyeház) fordulni szíveskedjenek.

Ugy karzat-, mint belépő-jegyek a megyei főpénztárnál válthatók.

= Tanítók bálja. A február hó 1-én tartandó tanítóbál tárgyában tegnap egy szűkebb

körű bizottság tartott értekezletet, melyen megállapították mindazon teendőket, melyek a mulatság sikerét minden körülmények között biztosítják. A táncmulatságot megelőző hangverseny is a lehető legélvezetesebb lesz. A táncrendező-bizottság, mely a meghívókat fogja szétküldeni, a legnagyobb körültekintéssel fáradság a névsor összeállításán s így rövid idő alatt a közönség részletesebben lesz tájékozva az annyira megkedvelt tanítói mulatságról. A bál az idén is a templom-utcai polgári fiúiskola táncstermeiben tartják meg.

(=) Az aradi tiszti kaszinó táncestélye. Az aradi házi ezred tiszti kaszinója február hó 1-én a Fehér Kereszt szállóban táncestélyt rendez, melyre a meghívókat legközelebb szétküldik. A mulatság este 9 órakor fog kezdődni. A kaszinó azonkívül még három estélyt rendez január 8-án, február 11-én és március 15-én; az erre szóló meghívókat már régebben szétküldték.

(=) Az első álarcos bál. Vasárnap éjjel folyt le az aradi nyomdászok álarcos bálja. A bál igen népes és kedélyes volt s a versenyen sok álarcos vett részt. A legszebb álarcos egy opálkőves aranygyűrűt, a legvidámabb női álarcos egy díszes bali legyezőt, a legcsunyább álarcos pedig egy sonkát kapott, míg a legszebbnek egy evőeszközt adtak. Ezenkívül minden huszadik álarcost megajándékoztak.

(=) Dalestély Battonyán. A battonyai dalárda e hó 12-én dalestélyt rendez a Korona nagyvendéglőben. A dalestély műsora a következő: 1. „Hymnus, előadja a dalárda. 2. Népdal egyveleg, előadja a dalárda. 3. Duett, éneklük Csák Emil és Lengyel János. 4. Gólyajáráskor, elbeszélés Szalóczy Bertalantól, felolvassa Márton Lajos. 5. Bordial K. Idy Gyulától, előadja a dalárda. 6. Itália, éneklük Weszelowszky János és Orbán Péter. 7. Turista induló Nagy Józseftől, előadja a dalárda. Kezdeté este 8 órakor. Hangverseny után tánc következik.

(=) Műkedvelők előadása Pankotán. A pankotai jótékony nő egyesület e hó 4-én ismételtén előadta a Karácsony című darabot. A szereplő iskolás gyermekek játéka meglepően sikerült volt.

(=) A hivatalozgák táncmulatsága. Jól sikerült táncmulatságot tartottak az aradi hivatalozgák e hó 4-én a Kass-féle vendéglő termében. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Máté Jánosné, Gáll Józsefné, Pecsénye Istvánné, özv. Farkas Andrásné, Lukács Istvánné, Gaál Mártonné, özv. Kiffer Nina, Bakó Józsefné, Klein Ferencné, Borsos Mártonné, Ernszt Mártonné, Kovács Györgyné, Pongrácz Istvánné, Pecsénye Lajosné, Sipos Józsefné, Kleics Józsefné, Kovács Istvánné, Sándor Györgyné, Gubics Györgyné, Fülöp Imréné, Titsch Gáspárné, özv. Rózsa Jánosné, Tanász Mihályné, Barcza Jánosné, Rotten Péterné, Schiff Jánosné, Freund Mátyásné, Huldén Péterné, Pfeifer Györgyné, Balogh Pálné, Meisinger Ottóné, Ladányi Sandorné, Pápai Mihályné, Recski Pálné, Menyhárt Andrásné, Braun Jakabné, Szilagyi Györgyné, Szeibert Péterné, Papp Antalné, Heim Jánosné.

Leányok: Babó Irma (Hatvan), Darabos Irén, Bott Jozefa, Markus Mária, Borsos Márta, Ernszt Mariska, Kondrécsi Juliska, Steiner Amália, Fehér Iona, Klein Zsuzsika, Jambor Agnes, Pozsonyi Rebeka, Frola Annuska, Frola Mariska, Tanász Mariska, Szekercés Erzsike, Hamzer Róza, Barcza Zsuzsanna, Muzár Erzsike, Kiss Juliska, Hajfarth Mariska, Apáti Sarolta, Szeibert Erzsike.

(=) Tűzoltóbál Radnán. A radnai önkéntes tűzoltóegylet e hó 11-én a radnai Fekete Sas szállóban táncvigalmat rendez. Belépti díj: családijegy 3 korona, személyijegy 2 korona.

Öngyilkos milliomos.

(Deutsch J. József halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Néhány évvel ezelőtt, mikor még a nagyhalmági nábob élt, Aradmegyének is volt egy pár milliomosa. S a dúsgazdagjai közül a Schweiger József példájára, de ezénél szomorubb kimenetellel, immár a második milliomosa szegényedik el. Szomorubb, tragikusabb véggel mert Deutsch I. József, kinek Aradmegyében kiterjedt birtoka volt, nemcsak elszegényedett, de halála sem volt természetes: öngyilkossággal véget életének.

Abban az időben, mikor Deutsch Józsefnek az aradmegyei Buczáva község határában óriási kiterjedésű erdőségei voltak, a szerencsétlen véget ért milliomos már nem volt gazdagságot főkán. Nagy ismeretsége volt és mindenki szerette itt, mert üzleti viszonyai lebonyolítása a legrealisabb volt. Fafűrészgyára volt a buczávai erdőben, melybe iparvasutat vezetett be, a milliomos vagyoni állása azonban időközben annyira megrendült, hogy a fűrész-gyár üzemét megszüntette, az iparvasut sineit pedig felszedték.

Lassankint minden vagyonát elveszítette a dúsgazdag ember, s tegnap már az a hír érkezett Tolnamegyéből, hogy Deutsch József öngyilkos lett. Vidéki birtokán ölte meg magát a hetvenéves, szerény külsejű aggyastyán és véres halála egy szédületes, kavargó, örvénylő korszaknak a szimbóluma. A hír, mely diskrétül kimélte meg az agg ember tragédiájának részleteit, csak annyit mond, hogy Deutsch J. József nagyvállalkozó tegnapelőtt öngyilkos lett és tetemét ma éjjel szállították be a Váci-körut 24. szám alatt levő lakásába.

Igénytelen ember volt. Igazi magyarrá lett kereskedő, akiről, ha szerényen meghuzódva kibicelt a kávéházban a kártyázóknak, kevés ember sejtette volna, hogy azalatt elméje sok millió üzletek szövevényes fonalait oldozza. Voltak számos millió és szegény ember módjára élt; ám amikor a milliókat elfujta a mostani szédülő korszak szele, mégis meg kellett halnia. Mert ha becsülettel tudta megszerezni a milliókat, nem akarta, hogy becsület nélkül veszítse el azokat.

Még alig hat éve 8—10 millió koronára becsülték a vagyonát és mindenki tisztelte becsületos, puritán magyar jellemét. A „Pallas” részvénytársaságnak és az „Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya-Részvénytársaság”-nak nagyrészvényese, alelnöke volt. Ez utóbbi részvénytársaság egymagában két millió koronáját emésztette fel egyelőre nem látható elemi csapás folytán.

A részvénytársaság ugyanis Esztergomgyében új kőszéntelepet vásárolt kiaknázás céljából. Szakértők megállapították a dus kőszéntartalmat, a mely azonban kétszáz méternyi mélységben feküdt. A társaság óriási költséggel látott munkához, hogy hozzáférjen a szénrétteghez. De a mikor már végre eredmény jutalmazta volna a munkát, rejtett érből viz bukkan elő, és betemette a rengeteg pénzt és munkát emésztő aknanyilást. A társaság kénytelen volt felvenni a harcot a kiapadhatatlanul tóduló elemmel. Legújabb szerkezetű gözszivattyukat hozatott (vagy kétszázötvenezer forintba kerültek), a melyek szakadatlanul működtek, de a víz helyett csak a társaság pénzét szivattyúzták ki. Így történt, hogy bár a részvénytársaság teljesen pozitív alapokon épült, kitűnő vezetésben volt és nógrádmegyei bányaszatában dusan produktív volt, a részvények mégis 680 koronáról 180 koronára estek le és

Deutsch J. József háromezer darab részvényén körülbelül másfél millió koronát veszített.

De még ennél is sulyosabb csapásokat mért reá az ugynevezett „prioritási üzlet.” — Hogy ez micsoda, az méltán érdekelheti az olvasót, mert a fővárosnak sok levegőbe épített palotája ennek köszönheti létét.

A milleniumi esztendő előtt kezdődött. A főváros akkor élvezte világvárosi ábrándjait legjavában és az üres telkeket ragyogó palotákkal építette be a mámoros képzelet. Ugy látszott, hogy a telekspekuláció aranykorszaka ez és Deutsch J. József élesszemű üzletember létere dus reményekkel árusította el üres telkeit. Nagyobbára vagyontalan emberek vették meg hitelbe, a kiknek veszteni valójuk ugysem volt a vállalkozásban. Az építkezéshez bankokból kapták a pénzt kölcsönbe, a melyek viszont betáblázás útján biztosították pénzüket. De még így is csak az esetben voltak hajlandók a kívánt kölcsönt megadni, ha követelésüket első helyen táblázhatták be. Deutsch J. József tehát kénytelen volt a bankoknak átengedni a prioritást a telekkönyvben, mert ha a vevője nem kapott pénzt, akkor az ő követelésének sem volt meg a fedezete. Ez volt az a bizonyos prioritás, a mely neki és még sok más vállalkozónak annyi pénzébe került.

Az építkezők ugyanis az építésre kapott kölcsön jelentékeny részét a saját egyéni szükségleteikre fordították, (sokaknál rendes kereseti ág volt az akkoriban) aztán a tulépités folytán beállott építési válság a házak értékét is leszállította, úgy, hogy mikor a „háziurak” csődöt mondtak, az elárverezett házak vételére alig fedezte a bankok követeléseit, Deutsch J. József pénze pedig odaveszett, hacsak maga meg nem vette a házakat, a mi még veszteségesebb vállalkozás volt a házak értékének folytonos dekadenciájában.

Nevezetes vállalkozása volt még a lipiki fürdő, amelyet a társtulajdonos Schwimmer professzor halála után ő maga vett át. Közel egy millió forintot helyezett e vállalatába is, de aki ismeri a magyar közönség előítéleteit a magyar fürdők irányában, természetesen fogja találni, hogy nagyszabású befektetései veszteséggel végződtek.

Részese volt még a Haas és Deutsch cég több vasutépítési és vízszabályozási vállalatának és amikor ez a hazánk legnagyobb vállalkozó cége összedől, a veszteségek őt is jelentős mértékben érték.

Három év előtt az egymásután tóduló veszteségek a fizetéseképtelenségbe üzték és hitelezői három évi moratóriumot adtak neki ügyei rendezésére. A hetvenéves ember azóta is szívós energiával dolgozott, hogy megmentse — ha nem is odaveszett milliót — de a cég becsületét. Am a gazdasági helyzet szomorú pangása minden fáradozásának eredményét megsemmisítette és most már csak egy menekvése maradt: meghalni becsülettel, általános tisztelet és részvét környékeztében.

Deutsch J. József hetvenéves, de hatalmas termetű, egészséges szervezetű ember volt, akit aligha néztek volna ötvenévesnél idősebbnek. Ezt javarészt szerény, mértékletes életmódjának köszönhetette, amely alig szárnyalta túl egy szatócs életszükségleteit. Egész élete Váci-körut 24. számú lakása és a szemközti iroda helyiség között oszlott meg. A kicsiny, jelentéktelennek látszó irodában szötte hatalmas üzleteit, amelyeknek szála oly messze elnyultak és mindenütt alkottak, a helyett, hogy a termőerőt szívták volna ki.

Mikor sógorát, Deutsch Lajost, a Haas és Deutsch cég beltagját jólétszi Császár Károly golyója megölte, e csapás megrendítő hatása

buskomorságba ejtette és kedélyét a folytonos veszteségek még elborultabbá tették.

Néhány hét előtt a véletlen összehozta Deutsch I. Józsefet jólétszi Császár Károlyval, ki sajnálkozva mondta, hogy maga is mennyire szánja már szörnyű tettét, melylyel Deutsch J. Józsefnek is olyan nagy gyászt okozott. Deutsch szomoruan válaszolt:

— Mindegy az már nekem! Végem van nekem is, — és elpanaszolta szomorú anyagi helyzetét.

Szombaton délután két órakor elutazott tolnamegyei gazdaságába és tegnap éjszaka távirat jött betegesen fekvő nejehez. Egyik gazdasztje értesítette, hogy urával nagy szerencsétlenség történt. Egyetlen fia nyomban a gazdaságba utazott és átlótt fejjel, halva találta édesapját.

A gyászos végű, volt milliomos holttestét Budapestre hozták.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi szabómunkások szakegylete január hó 8-án este fél 8 órakor rendes értekezletet tart a szakegyleti helyiségben (Fácánutca Knapp-fele vendéglő). Felkérjük a szabómunkásokat, hogy az értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az elnökség.

Az első közgyűlés.

(Az új városatyák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 7.

Holnap, szerdán délután négy órakor tartja meg Aradváros törvényhatósága első közgyűlését az 1902 ik esztendőben. A holnapi közgyűlésnek azonban egyéb érdekessége is van. Elfoglalják helyeiket a városháza dísztermében az új városatyák, számszerint harminchatan, a kik közül igen sokan egészen új emberek a törvényhatósági bizottság tagjai között.

Ilyenformán megváltozik a közgyűlés külső képe is. Elmarad egy pár megszokott városatyá s helyükbe jönnek az újak, a fiatal erők, akiknek szereplése bizonyára érdekességet fog kölcsönözni a közgyűlések menetének.

A holnapi közgyűlés nagy részét bizottságok tagjainak megválasztása fogja betölteni. A kijelölésekről külön cikkben emlékezünk meg. A bizottságokba természetesen az új képviselőket is beosztották.

Érdekes tárgya lesz még a közgyűlésnek a városi hivatalos hirdetések kérdése is. A város ugyan eddig igen-igen szűkmarkuan járt el az aradi két napilappal szemben a hirdetések díjazása tekintetében. S most, mikor a szerződés megújításának ideje elérkezett, a két lap azzal a kérelemmel fordult a törvényhatósághoz, hogy juttasson egy kevés hasznot is nekik, mert ez eddigi általános fizetés még a szedés költségét sem fedezte.

Nem tudjuk, hogy a közgyűlés miként fog határozni a hírlapok kérelme felett, bár ezek nem kérnek másféle árszabást, mint ami más városokban már évek hosszú sora óta szokásban van.

Megeshetik, hogy a közgyűlés nem fogja teljesíteni a kérelmet s akkor megtörténhetik az is, hogy a város nem fogja tudni közzétenni a hirdetéseit. Ugy tudjuk ugyanis, hogy a két újság a mostani feltételek mellett nem hajlandó a hivatalos hirdetéseket felvenni. Akkor aztán a város kénytelen lesz külön hivatalos lapot kiadni, amely egyebet nem tartalmaz, csak a hivatali hirdetéseket.

Ez az utóbbi eset azonban valószínűleg nem fog beállni, mert egy külön hivatalos lap kiadása, nemcsak az eddigi árszabás díját, hanem az új tarifa árát is jóval felülhaladja.

Ha mégis lap-kiadásra szánná el magát a város, nekünk meg volna belőle az a hasznunk, hogy Arad szab. kir városát — lekölle-gáznánk . . .

HIREK.

A párbaj ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

A párbajellenes mozgalom egyre szélesebb medret vág magának a magyar társadalomban, amely fokozódó érdeklődéssel s fokozódó komolysággal egyengeti számára az utat. A mozgalom nem csupán úgy terjed, hogy egy bizonyos körben szélesedik, hanem időről-időre folyton új meg új társadalmi rétegeket von maga után. Most arról értesítenek bennünket hogy amíg a párbajellenes mozgalom a maga komolyságában ugyszólván csak a legutóbbi időkben hódít tért Magyarországon, addig a most tevékenységbe lépett tényezőknél is fontosabb helyről, egy bíróság részéről már harmadéve igen figyelemreméltó és határozott állásfoglalás történt a párbajmánia ellen. Iglórol értesítenek bennünket, hogy az ott levő kir. járásbíróság még 1899-ben a következő végzést hozta egy párbajjal elintézett becsületsértési ügyben.

1899. B. 164./2.

Helle Oszkár löcsei kir. törvényszéki irnoknak Lelkes Kálmán bir. végrehajtó elleni becsületsértés iránti feljelentése tárgyában, Helle Oszkár magánvádoló a bírósághoz intézett beadványában a vádat visszavonta.

Végzés.

A becsületsértés miatti vád visszavonván, ezen ügyben a további eljárás beszüntetett s erről úgy Helle Oszkár magánvádoló, mint Lelkes Kálmán értesítettek.

Tekintettel azonban arra, hogy Helle Oszkár magánvádoló beadványában azt hozza fel, hogy azért vonja vissza a vádat, mert a közte és Lelkes közti ügyet ők a lovagiasság szabályai szerint fegyveres uton elintézték, — a bíróság ezen reklámszerű tüntető nyilatkozat alapját képező cselekmény büntetethetőségét hivatalból észleli s az iratokat a kir. ügyészséggel közli, annyival inkább, mert a XIX-ik század végén, illetve a XX-ik század küszöbén, a kor szellemével nem tartja összeegyeztethetőnek a párbajozást s a társadalmi előítéletek nyugtáitól is független magyar királyi bíróság, a törvénysértést a vádhatósárgal közlendőnek találja.

Kelt Iglón, 1899. évi július hó 27-én.

Esztel.

P. H.

kir. albiró.

A bíró dicséretes eljárásának értékéből természetesen mit sem von le az a körülmény, hogy büntetőtörvénykönyvünk nagy tévedése folytán a párbaj mint privilegizált cselekmény különös becézésben részesül. A bíró megtette a magáét, s nem az ő hibája, hogy a törvényhozás nem teszi meg.

A párbaj intézménye ellen különben, mint bennünket értesítenek, legújabbán Nagybecskerek városa foglal állást, s a város polgármestere, dr. Grandjean József Szeged mintájára indítványt fog tenni a törvényhatóság-nak a párbaj ellen a képviselőházhoz ez ügyben intézendő felirat tárgyában, amelyet majd a város országgyűlési képviselője utján nyújtanak be a képviselőházhoz

— A király Budapesten. A király február hó első napjaiban, mint értesülünk, több heti tartózkodásra a fővárosba érkezik és részt fog venni a tiszti kaszinó február nyolcadiki bálján.

— Vidéki előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetési díjaikat legkésőbb e hó 15-ig beküldeni sziveskedjék, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését megszüntetni.

— Bogrog-Olaszit eladják. A Kassán megjelenő *Felsőmagyarország* értesülése szerint *Lónyaiék* eladják a bodrog-olaszi-i birtokot s állandó tartózkodásra külföldre mennek. Az olasz-i birtoknak, a melyen gyönyörű kastély áll, évi jövedelme mintegy 60.000 korona.

— Molnár Antal meghalt. A törvényhozásnak egy legrégebb, legszimpatikusabb tagja: Molnár Antal ma reggel 8 órakor meghalt. Régi, kínzó betegsége, a vesebaj ölte meg. Már a mult héten elterjedt halálhíre, kezelőorvosa, dr. Angyán professzor sem tudta megmenteni a haláltól. Molnár Antal különösen az újságírók körében volt népszerű, nemcsak azért, mert a hírlapírók választmányi tagja volt, hanem mint képviselő a legjobb „hírforrása” volt a lapok politikai munkatársainak. — Halálát őszintén fáljalják úgy képviselőtársai, mint mindazok, akik őt ismerték. A ravatalt az elhunytak az udvarra néző hálószobájában állították föl. A szobát gyászdrapériákkal vonták be. A nyitott koporsó nyolc égő gyertya között fekszik, s a benne nyugvó halott összekulcsolt kezei közé fekete feszületet tettek. Molnár arcvonásai a halálban alig változtak meg. A ravatalt eddig csak egy koszoru díszíti. Ez a fölírás van rajta: *Atyám barátjának — Aladár.* Az elhunyt családja-hoz szakadatlanul érkezőnek a kondoleáló levelek. Szamosujvár, az elhunyt kerületének küldöttsége ma reggel jött Budapestre s már a délelőtt folyamán testületileg jelent meg a gyászba borult özvegnél. Molnár Antal temetését, amelyet tudvalevőleg Szamosujvár városa rendez, holnap délutánra tűzték ki.

Molnár Antal 1847-ben Szamosujvárott született. A jogi pályára lépve, Kolozsvárott, majd Budapesten végezte tanulmányait, itt nyerte a jog- és államtudományok doktori diplomáját, majd képesítést nyert a politikai tudományokból mint magántanár. Újságírói tevékenységét meg már Kolozsvárott kezdte s Budapesten több lapnak volt munkatársa. Szamosujvárott írt monografiája 100 aranyos pályadíjat nyert, több nevezetes történelmi művet magyarra fordított. 1884 óta szülővárosát képviselte a Házban szabadelvű programmal, a mult és a mostani cikluson a Ház jegyzője volt.

— A Pesti Hírlap és Kecskeméty. A P. H. vasárnapi száma a lap élén ökölnyi betűkkel hirdeti, hogy *Kecskeméthy Győző*től Amerikából levelet kapott. A lap belsejében pedig tényleg közli egy New-Yorkban keltezett levél faksimilijét, mely alatt *Kecskeméthy Győző* neve van. A levél kissé naiv, de érdekes. Azt írja benne „Kecskeméthy”, hogy hajlandó a pénzt (4100 frt híján) visszaküldeni, ha üldözését megszüntetik s a miatta fölfüggesztett tisztviselőket állásukba visszahelyezik. Kijelenti, hogy elfogni őt úgy sem bírják semmi esetre sem. Bünet pedig szánja-bánja s nem tudja, hol volt az esze, mikor azt elkövette. A bünbánó levélnek azonban senki sem akart fölülni s a rendőrség azonnal apokrifnak jelentette ki. Az éj folyamán vett telefonjelentésünk szerint a levelet sem a sajtó, sem a közönség nem tartja *Kecskeméthy*től eredőnek, bár a P. H. ma is azon erőlködik, hogy a levél nem misztifikáció.

— Felfüggesztett aradmegyei előjáróság. *Kis-Jenő*ről táviratozzák: *Csukay Gyula* főszolgabíró *Szkála József* községi jegyzőt lanyha ellenőrzés miatt, *Kozma Antal* bíró és *Kaba Flore* adószedőt pedig a községi pénzkezelés kbrül észlelt szabálytalanságok miatt állásuktól felfüggesztette.

— Kolozsvár új főispánja. *Béldy Ákos* gróf, Kolozsmegye főispánja Kolozsvár város rendőrfőkapitányává *Hadady Endre* dr. vásárhelyi lök pitányt nevezte ki. *Hadady* dr. tizenöt évig a fővárosi államrendőrség szolgálatában volt.

— Az aradi ügyvédek értekezletei. Két érdekes tanácskozása volt tegnap az aradi ügyvédi karnak. Az egyikben, melyet az igazságügy-miniszterhez küldendő jelentések tárgyában tartottak, *Szalay Károly* elnökölt. Ezen az értekezleten felvették a felküldendő jelentésbe mindazokat a panaszokat, a melyek az ügyvédi kart leginkább bántják. Ilyenek a kir. büntető törvényszék mint *felebbezési hatóságnak* az ügyvédi méltóságot megalázó költség megállapítása. Az értekezlet megbizta dr. *Steinitzer Félix* kamarai titkárt, hogy az előadott panaszokat pontonként vegye föl a jelentésbe. A másik értekezleten, melyen *Müller Károly* elnökölt, a kamarai választásokról volt szó. *Krátsz Lajos* dr. indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a legközelebb megtartandó évi közgyűlésen a kamara egyhangulag fogja megválasztani a jelenlegi tisztviselőit és választmányt. *Nagy Sándor* dr. indítványára pedig elhatározták, hogy *Steinitzer Félix* dr. titkár tiszteletdíját fölemelik.

— Fölhívás passzivitásra. A nagyszabeni *Tribuna* fölhevást intéz az abrudbányai választókerület román választópolgáraihoz, hogy a bekövetkezendő választás alkalmával tömegesen vonuljanak föl, de tartózkodjanak a szavazástól. Tüntessenek ezzel a nagyszabeni komité passzivitási határozata mellett.

— Esküvő. *Schauer Ádám* városi vámfelügyelő ma délután vezette oltárhoz özv. *Ortutay Béláné* szül. *Maurer Jozefin* aradmegyei nagybirtokost. A házasságkötésnél tanuként szerepeltek *Institoris Kálmán* polgármester és *Varjassy Lajos* tanácsos.

— A vidéki muzeumok gyarapodása. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint értesülünk, legközelebb rendeletet fog kibocsátani, amelyben az állam tulajdonában levő műtárgyak, kepek és szobrok egy részét a vidéki muzeumok között fogja szétosztani. Ez az ajándék nagyjelentőségű a képzőművészeti kultúra decentralizálása szempontjából. Régi, jogos panasz, hogy a vidéki nagyobb városoknak nincsen képzőművészeti életük s hogy a főváros-hoz képest aránytalanul kedvezőtlen elbánásban részesülnek. *Wlassics Gyula* már régebben szakított ezzel a téves politikával és néhány év óta tényleg élénk művészeti munkálkodás folyik vidéki városainkban, Aradon, Szegeden, azután Kolozsvárott, Debrecenben, Temesvárott Nagyváradon stb. De jelentékenyebb képzőművészeti muzeum alig van a vidéken, legföljebb *Esztergomban*, ahol a *primási képtár*, egész Magyarországnak talán legértékesebb mügyűjteménye van. A miniszter legújabb elhatározása, amely bizonyára csak az első döntő lépés ebben az új irányban, remélhetőleg új irányba tereli a vidéki mügyűjtemények fejlődését is.

— A dévai törvényszék igazságügyi tévedése. Október elején történt, hogy *Hátszeg*en a vasuti állomáshoz vezető uton kirabolták a postát. A rablás rendkívüli ügyességgel történt és a tetteseket nem lehetett akkor kézrekeríteni. Az egyetlen meggyanusított ember a postakocsi volt, akit el is fogtak. A postakocsi végig tagadott, de azért a dévai törvényszék pusztán a gyanu alapján három évi fegyházra ítélte. Most, mint nekünk *Hátszegről* telegrafálják, megkerültek az igazi tettesek. *Pállósy* csendőrfőhadnagy és *Györffy* őrsvezető fáradhatatlan nyomozását siker jutalmazta, sikerült elfogniok *Bosorogán Zerie*, *Bosorogán György*, *Vincan Juon*, *Petronk Juon*, *Petronk Balon* és *Tierlea Simon* váraljai lakosokat, akik a rablást

már be is vallották. A pénz, vagy tizenötezer korona, néhány száz korona kivételével szintén megkerült. Az ártatlanul elítélt postakocsis ügyét a kolozsvári tábla január tizenhetedikén tárgyalja. A hátszegi járásbíró vizsgálobírája már intézkedett, hogy az ártatlanul szenvedő kocsi helyezzék szabadlábba. A dévai törvényszék ítélete nagy feltűnést kelt most, hogy a tévedés kiderült.

— **Ellopott rendjelek.** A bécsi lapok adtak hírt arról, hogy egy nagy rangú katonatisztnak a *Habsburgban* lévő lakásáról több értékes rendjelet elloptak. Mint ma ujabb jelentik, ez a nagy rangú tiszttel gróf Paar, királyunk főhadsegéde. A lopás gyanúja a főhadsegéd egyik komornyikjára irányul. A rendjelek közül, amelyek külön szekrényben voltak elzártak az első osztályú gyémántcsillagos vörö-sasrend, továbbá a vörö-sasrend a nagykeresztrel és a gyémántcsillaggal. Elloptak még egy értékes dohányszelencét is, amelyet a gróf az orosz cártól kapott ajándékba, s amelynek körülbelül tizenkétezer korona az értéke. A lopással gyanúsított komornyikot átkísérték a törvényszékhez.

— **Halálozás.** Pohl Károly, az aradi Fehér Kereszt szálló volt bérloje, fővárosi kávéháztulajdonos, az arany érdemkereszt tulajdonosa és József főherceg udvari szállítója, e hó 4 én Budapesten meghalt. Temetése tegnap délután 6 órakor volt.

— **Miksa főherceg és a bécsi tájszólás.** A bécsi *Neues Wiener Tagblatt* beszéli el a következő történetét: Ottó főherceg másodszületett fia, a hatéves Miksa főherceg úgy megszokta dajkájától a bécsi dialektust, hogy nevelői alig tudják leszoktatni róla.

A minap is Miksa urfinak azt mondta egy idősebb rokona, hogy látta a vasutról, amint Miksa urfi lovakat hajtott. Miksa urfi hamisítatlan bécsi dialektussal kérdezte:

— San S'epfer a in den Hofzug d'rinn g'sessen? (Talán ön is ott ült az udvarri kocsiiban?)

Valamelyik kávéházban, tárgyalva a bécsi lap ezen hírére, egy ur fogadott valakivel, hogy egy éven belül a következő hírt olvashatjuk:

Ottó főherceg másodszületett fia annyira előre haladt már a magyar nyelv tanulásában, hogy környezete csodálkozik rajta.

A baj csak az, hogy a kis főherceget egy szegedi dajka szoktatta rá a magyar nyelvre és most tanítói sehogy sem tudják leszoktatni róla, hogy az „e“-t „ö“-nek ne ejtse. A minap is a kis Miksa főhercegnek azt mondja egy idősebb rokona:

— Láttalak ám a mezőn lovagolni. — Mire a kis főherceg hamisítatlan szegedi szóval felelt:

— Ha látott kend, öszöm a lelkit, miért nem szólt kend?

— **A vadkerti álomkörös nő.** Említettük, hogy nógrádmegyei Vadkerten egy perasztaszony már hetek óta alszik. Most azt jelentik, hogy az asszony, miután öt héttig aludt, kará csony másodnapján fölébredt. Hosszas álmából olyas valami érzés riasztotta föl, mintha balfüléből forró víz ömlenék ki. A fülből tényleg ki is folyt valami zavaros savó, míg maga a fül egészséges, jól hall. Az orvosok beigazolták, hogy az agyburok betegségére tett diagnózisukat. Fölébredésn óta csak éjelenként aludt. Normális volt minden tekintetben és dolgait jól végezte. Hogy mi történt azonban öt héttig körülötte, arra nem emlékszik. Az utóbbi hetet ébren töltötte. Tegnap erős főfájásról panaszkodott és ma ismét álomba merült: beállott a régi alvó állapot minden fázisban. A belgyógyászok minden fáradozása a betegség gyógyítása körül ezideig semmi sikerrel nem járt s most már egy hírneves ideggyógyost hívatnak le Budapestre, aki

hypnozissal fogja megkísérteni a beteg gyógyítását.

— **Mikor a kath tanító csak polgári házasságot köt.** Szedenik Tamás, az orcyfalvi rom. kath. iskolánál alkalmazott tanító — mint temesvári tudósítónk írja — tavaly polgári házasságra lépett Gerlics Emilia, (Haucska Józsefné) orcyfalvi m. kir. postamesterrel, nek első férjével kötött házassága jogerős bírói ítélettel felbontatott. Házasságát azonban egyháziilag nem köthette meg, mert az asszony római kath vallású. Desseffy Sándor megyés püspök arra való tekintettel, hogy „Szedenik Tamás tanító az egyház elveinek és tanításainak megtartásával oly nővel lépett polgári házasságra, akinek a házassága első férjével az egyház törvényei szerint még fennáll, az egyház pedig jogosan követeli törvényeinek és elveinek megtartását oly egyéntől, aki az egyház szolgálatában állva, hivatásszerű kötelességeinek teljesítése mellett az egyház iránti tisztelet nyilvánításában a hiveknek jó példát tartozik adni“, — a Szedenik Tamás által betöltött tanítói állomást megüresedettnek jelentette ki és felhívta az orcyfalvi római kath. iskolaszéket, hogy az állomás újból betöltése végett a pályázatot kiírja. Az eset a vallás- és közoktatásügyi miniszternek tudomására jutván, a miniszter 1901. évi 87455 sz. döntésével a püspök említett intézkedését nem ismerte törvényesnek és végrehajthatónak, mert a tanítók életfogytig választottak és állásuktól csakis szabályszerű fegyelmi ítélettel mozdíthatók el; továbbá mert az orcyfalvi r. kath. felekezeti iskola az alkalmazott négy tanító kárpótlékának fedezésére az 1893. évi XXXVI. t.-c. alapján 400 korona segélyt élvez, s így a r. kath. iskolai tanítók fegyelmi ügyei tekintetéből érvényben álló törvényes gyakorlaton kívül a fennforgó esetben a hivatkozott törvény 13. §-nak is érvényesülnie kell. Mivel azonban a miniszter Szedenik Tamás tanítót időközben a hegyszorosai állami elemi iskolához már kinevezte és ezen állásának elfoglalásánál előbb viselt rom. kath. felekezeti iskolai tanító állásától megváltanak tekintendő, — a visszahelyezés kérdése immár tárgyalanná vált. A miniszter egyben eirendelte, hogy a nevezett tanító elvont illetményei kiszolgáltatassanak.

— **Egy híres leányszöktetés epilógusa.** Párba való kihívás vétsége felett itélkezett a napokban a topolyai járásbíró. Szemző Lipót elküldte az ismert, annak idején nagy feltűnést keltett leányszöktetési ügyből kifolyóan segédeit Ungár Lajos ómoraviczai nagybirtokoshoz, hogy tőle magyarázatot, esetleg elégtételt kérjenek. Ungár mind a kettőt megtagadta s Szemzőt és segédeit párviadalra való kihívás miatt feljelentette; a megtartott tárgyaláson azonban nem lett beigazolva, hogy Szemző fegyveres elégtételt kért volna, hanem csak az, hogy magyarázatot kért Ungártól. Ennek következtében Szemző Gyula és segédei ellen a vádat elajtották és így a további eljárást megszüntették.

— **Eljegyzések.** Pfann József operatőr, m. kir. honvéd főorvos e hó 1-én eljegyezte Lichtneckert Micike kisasszonyt Szabadkán

Halmos Dezső eljegyezte Klein Rezsinke kisasszonyt.

Szalay György makói árvaszéki ülnök eljegyezte Battonyán Görbe Gizella kisasszonyt, Görbe István nagybirtokos leányát.

— **Jótékonyseg.** Hirsch Zsigmond ur és neje szül. Steinitzer Róza urnó 100 koronás alapítványt tettek az „Aradi izr. kiházasító egyesület“ részére.

— **A lelencházak államosítása.** A „Budapesti Tudósító“ értesülése szerint az a hír, mintha a Fehér Kereszt Egyesület lelencháza január 1-étől kezdve már állami igazgatásba ment volna át, tévedésen alapszik. A miniszterelnök mint belügyminiszter egyelőre az épületek szakértői becslését és egészségügyi szempontból való megvizsgálását rendelte el. Ezek az eljárások most folynak és ezek eredményétől függ, hogy a kormány az állami igazgatásba való átvételre minő álláspontot fog elfoglalni.

— **Püspöki konferencia.** Vaszary Kolos bíboros hercegprímás holnap délelőtt tíz óra

hívta egybe a magyar püspöki kart tanácskozáásra. Főtárgyát a tanácskozásnak a katolikus autonómia dolga képezi, ezután pedig folyó ügyek kerültek tárgyalásra. A főpapi konferencia ezuttal a rendesnél huzamosabb ideig fog tartani. Hosszabb időt vesz igénybe a kiküldött hármas bizottság jelentésének tárgyalása és a beadott indítványok fölött való vita. Ilyen indítvány a püspöki kar részéről összesen hét érkezett be. A konferencián részt vesznek az új püspökök is, nevezetesen István Vilmos dr. szombathelyi, Széchenyi Miklós gróf győri és Várossy Gyula székesfejevári püspök. E három püspök közül jelöli ki a primás a jegyzőt. Tekintve, hogy a főpapi tanácskozást holnap nem fejezhetik be, holnapután pedig a püspöki kart a csütörtökön délelőtt 11 órakor a főrendiházban megnyíló katolikus autonómia kongresszus foglalja el, folytatását egy legközelebb összehívandó értekezletre hagyják.

— **Változás egy szerkesztőségben.** Az „Egyetértés“ szerkesztőségében a mai napon változás állott be. A lap eddigi felelős szerkesztője Dienes Márton megvált a laptól. Dienes úgy is mint volt képviselő, úgy is mint hírlapíró a függetlenségi Kossuth-pártnak volt hive. Távozását a lapot Eötvös Károly mint főszerkesztő és Hoitsy Pál mint felelős szerkesztő vezetik ezután.

— **A Nobel-milliók.** Említést tettünk a napokban arról a felfedezésről, amely szerint a dúsgazdag Nobel Alfréd származása magyar volna. Most megszólaltak a svédek is, akik viszont nem igen szeretnék, ha az a 25 millió, mely a magyarországi Nobelek szerint még gazdátlanul hever a stockholmi államkincstárban, Magyarországra vándorolna. Mint nekünk ma Stockholmból táviratozzák, a magyar lapok Nobel-híre berlini lapok révén már oda is eljutott és ott óriási feltűnést keltett. Az ottani *Aftonbladet* a következőket írja: „Nem tudjuk, mennyi igaz abban, hogy a Nobel Alfréd családja Magyarországból származott ide hozzánk. Nem volt még módunkban a dolognak utána járni, de annyit már megtudtunk, hogy a svéd akadémia és a svéd kormány, melyek a Nobel-vagyont együtt kezelik, máris táviratoztak a bécsi svéd követnek bővebb információk végett. Ez a körülmény mutatja, hogy a dolog az illetékes körökben is érdekli és annak bizonyos fontosságot tulajdonítanak. Egy fővárosi estilap munkatársa ma délelőtt a Nobel-család egyik budapesti tagjával beszélt, aki kijelentette, hogy a családnak már kezei között van Nobel Alfréd végrendeletének hiteles másolata. Ebben szerinte oly passzusok vannak, melyek kétséget kizárólag igazolják, hogy Nobel Alfréd, midőn vagyonával rendelkezett, magyarországi rokonairól is megemlékezett. Minthogy azonban ezekben a passzusokban több homályos passzus is van, a melyeket nem lehet felvilágosítani, az öt évvel ezelőtt megindított akció sikertelen maradt. Azóta azonban sikerült oly okmányokat beszerezni, a melyek a magyarországi Nobelek örökségi igényeit minden kétséget kizárólag megállapítják. Megjegyezzük itt, hogy a svéd és orosz Nobelek mind milliómosok. Alfréd öccse, Lajos, aki 1886-ban halt meg, a bakui petroleumforrások első kiaknázója volt. Fiai többszörös milliómosok, akik már Alfréd halálakor kijelentették, hogy nem tartanak igényt nagybátyjuk örökségére.

— **Kérem szépen, megörültem!** Ezzel a különös kijelentéssel állított be a Szent János-kórházba egy Fekete Gyula nevű papi születésű, ötven éves ember. A kórházban nagyot néztek a komoly arcú férfiúra, aki olyan higgadtan tette az igazán nem mindennapi nyilatkozatot, hogy semmiképpen sem akarták elhinni neki, amit mondott. Fekete Gyula azonban annál inkább erősödött.

— **Eszküszöm, doktor urak —** szólt két-

ségségesen, — hogy boldog vagyok, ha nem is dühöngök.

Az eskü nitsem használt, elutasították, illetve azt mondták neki, hogy menjen a főkapitányságra, ott majd elintézik az ügyét. Fekete jelentkezett is a rendőrség Zrinyi utcai palotájában, ahol aztán meg is tették neki azt a szivességet, hogy örülnek nyilvánították. Ezt a hivatalos orvosi vizsgálat konstata. Fekete még ma este kivitték az angyalföldi elmeigógyító-intézetbe.

Kinevezés. A földművelésügyi miniszter Nagy Elek, Kónya András, és Vida István gazdasági segédek az aradi kir. jószágigazgatóság személyzeti létszámába kincstári ispánokká nevezte ki.

160.000 koronás betörés a fővárosban. Az ujesztendő aligha köszöntött valakire olyan kollektív módon, mint Tomka Sámuel fővárosi orvosra és tőkepenésze. Mialatt ugyanis a feleségével együtt elutazott, hogy az ünnepket Badenben lakó rokonainál töltsse el: valami ügyeskedő betörőbanda alaposan kifosztotta a lakását. Mintegy százhatvan ezer koronányi értékű papírt és sok ékszert vittek el onnan. Az eddig ismeretlen tettesek rendkívül gyakorlott és felfurángos módon követték el tettüket, még pedig valószínűleg karácsony estéjén. Azóta már Bécsben, vagy akár Budapesten is tudhatnának az értékpapírokon s most már hegyen-völgyön túl lehetnek zsákmányukkal. Bőségesen volt idejük arra, hogy biztos helyre tegyék a rablott pénzt. Szerencse még, hogy a lakás betörés ellen biztosítva volt, s így a kár egy része meg fog térülni.

A megdézsmált soproni alapítvány. Stefanovits István dr. közalapítványi jogtanácsos Sopronba utazott a Schaderer által megdézsmált Müller-féle alapítvány megvizsgálására. A belügyminiszter kimondta a városok vagyoni jogi felelősségét az alapítványi tőkéből eltűnt 650.000 koronára.

Égő leány a világosi állomáson. Szivficsaró látvány volt tanuja ma délután a világosi állomáson a vonatra várakozó közönség. Egy négy éves kis leány rohant be keservesen sikoltozva, haja és ruhája lángban állottak. A leánya Dsillaba János vasuti ör gyermeke. Szüleinek távolléte alatt a kályha mellett tartózkodott s egy kippattant szikrától tüzet fogott a ruhája. A szerencsétlen gyermek kétségbeesetten sikoltozva rohant az állomásra, hol a közönség letépte összegegett testéről a ruhát. A kis leány súlyos égési sebeket szenvedett.

Összegeget asszony és leány. Nagy szerencsétlenség történt vasárnap délután az Illés utca 31. számú házban. Nagy József iparos neje az est beálltával lámpát gyújtott s látván, hogy kevés benne a petroleum, az égő lámpába tölteni akart. E könnyelmű és végzetes kísérletnek megadta az árát. A lámpa fölröbbant s a láng belekapott az asszony és Erzsébet nevű leánya ruhájába. Egyszerre lángban állott mindkettő. Kétségbeesett kiáltásukra összehűződött a ház népe, de mire segíthettek volna rajtuk, mindkettő súlyos égési sebekkel volt borítva. Nagyné a karjain s a mellén, leánya szintén a karjain, mellén s azonkívül a fején és arcán szenvedett súlyos égési sebeket. Az első orvosi segélyt Leitner Ernő dr. kerületi orvos nyújtotta. Bedő Arpád dr. a rendőrség megjelent képviselője megállapította, hogy a szerencsétlenség vigyázatlanságnak következménye volt.

Betörés Világoson. Bodr. Nucu világosi lakos házába a múlt éjjel ismeretlen tettesek betörték s onnan 5 párnát, 10 koronányi pénzt s a háziasszonynak ezüstpénzekből összefűzött nyakékot ellopták. A tetteseket a világosi csendőrség nyomozza.

Házasságszédelgő. Néhány héttig egy feltűnően elegáns uri ember tartózkodott Temesváron, kinek bűnös üzelmeiről csak ma

hullott le a lepel, de már későn, mert a gavalér már keréket oldott. Fink Bertalanról — így hívják az illetőt — kiderült ugyanist hogy Temesvárott hivatalos házasságszédelgéssel foglalkozott. A többek között befutott egy O. V. nevű fiatal, csinos özvegyet is, kitől több száz korona pénzt és nagyobb értékű ékszert csalt ki azon ürügy alatt, hogy majd elveszi feleségül. Az özvegy ma feljelentette a csalót a rendőrségnél, mely a házasságszédelgőt széles körben nyomoztatja.

Örült asszony a pályaudvaron. A világosi állomáson ma délután letartóztattak egy örült asszonyt. Katona Emilné gyulavárosi illetőségű asszony, a ki M. Radnáról jött, a világosi állomáson leszállt a vonatról s gyanús viselkedésével magára vonta a közönség figyelmét. Utóbb annyira ment már, hogy elmebaja mindenki előtt kétségelenné vált. Kitért rajta a vallási őrző. Az utasok kérésére az asszonyt nem engedték a vonatra felszállani, hanem fogva tartották Világoson, ahonnan illetőségi helyére fogják szállítani.

Egy város egy kutya ellen. Orisi riadalmat okozott ma Kolozsváron egy veszett kutya garázdálkodása. Valahonnan a vidékről rontott be a kutya s a külváros rémítette meg legelőbb. Valahány kutya utjába akadt, azt mind összemarta s Kolozsvárott alig maradt eh, a melyik elkerülte volna egy két fogát. Ezután az emberekre rohant s nyolc embert súlyosan megmart, köztük egy nőt is. A rendőrség őrzőjárdát küldött ki a kutya ellen s az őrzőjárat egész vadásztársaság csatlakozott. Hosszas hajsza után sikerült a kutyát azyonkaszabolni. A sebesülteket Budapestre szállították.

Öngyilkosság a templom előtt. Szatmár-Némethől táviratozza tudósítónk, hogy Nagy Miklós, a szatmári szintársulat segédszínésze ma délután, a templomból kijövet, a nagypiac-téren öngyilkosságot követett el.

Nyomorult ez a világ, nem érdemes élni, — ezekkel a szavakkal lépett ki a templomból s azután revolverrel mellbe lötte magát. Nagy népcsődület következett az öngyilkos körül s a tolongásban egy kis lányt elgázolt egy robogó kocsi.

Zavargó munkanélküliek. A budapesti munkaközvetítő intézet előtt ma mintegy ezer főre menő munkanélküli asztalos, lakatos és kovács állott. Egy ideig csöndesen szórakoztak a tömegben, aztán egyszerre zajongani kezdtek néhányan. Az intézet vezetője erre telefonált a rendőrséghez. Az elősiető rendőrök csendre intették az elégedetleneket, de min hogy a rend nem állt helyre, mintegy ötven embert letartóztattak.

Katonazene. Szerdán este 8 órai kezdettel a Fehér Kereszt télikertjében az aradi 33-ik gyalogezred zenekara hangversenyt rendez. Beméret díjtalan.

A legszebb matt fényképek Honisch L. István udvari fényképész, akad. tag műtermében készülnek. A legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék. Bármilyen régi fényképek után készülnek nagyítások. Vasuti szabadjegyekre 6 visit kép 4 korona.

T. Üzletfeleink szives tudomására nozzak hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

TÖRVENYKEZÉS.

Kinevezés. A nagyvárad kir. itélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe Mórocz Dániel jogszigorlót díjas joggyakornokká nevezte ki.

Graf Zay Miklos gondnoksági ügye. Megirtuk a napokban, hogy graf Zay Miklósné szül. graf Károly Margit kérvényt nyújtott be a trencsényi kir. törvényszékhez, a melyben azt

kérte, hogy férjét, graf Zay Miklos zalaugróci nagybirtokost, elmebetegség miatt, helyettes gondnokság alá és vegye ideiglenesen zár alá a gróf vagyonát. A pozsonyi kir. itélőtábla — mint tudósítónk írja — 2668/1901. szám alatt kelt végzésével, a trencsényi törvényszék elutasító határozatával szemben, a gróf vagyonára a zárlatot elrendelte.

Az osztrák Dreyfus. Egy osztrák udvari tanácsos és volt huszárkapitány állott ma a bécsi büntetőtörvényszék előtt, mely öríási érdeklődéssel kezdte meg egy Dreyfus-szerű pör tárgyalását. A vádlottat: Carina Sándort azzal gyanúsítják, hogy az osztrák magyar hadseregre vonatkozó okiratokat egy külföldi hatalmasságnak eladott. A vádlott — elegáns öreg ur — mindent tagad, s kijelentette, hogy mióta a katonaságtól kilépett, egyáltalában nem érintkezett a hadügyminiszteriummal, tehát nem is lehetett módjában okiratok birtokába jutni.

Választási epilógus. A magyar-láposi választást megelőzőleg az a hit járta be a fővárosi és kolozsvári lapokat, hogy Kupsa Viktor dr. és hívei a magyarság ellen izgatnak, az élet- és vagyonbiztonság veszedelemben forog. Az ezen áhír következtében Kupsák részéről megindított sajtópöri vizsgálat folyamán kiderült, hogy a riasztó sürgönyöket „Muskán” és „Kövári” névalírással Magyar-Láposon adták föl. Erre vonatkozólag kihallgatták az egész Muskán-családot, a melynek minden egyes tagja közönséges hamisításnak jelentette ki a táviratokat, miután Muskának valamenyien Kupsa dr. rendíthetlen hívei, Muskának közül ifj. Muskán György az ügyet okirathamisítás miatt büntényítő utra tereli.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 7.

Nedves időjárásunk ma este kevés havat is hozott, úgy látszik, nehezen lesz tél, pedig már itt volna az ideje.

Az üzletben tartós a szilárdság, vétel és eladás hamarabb jön létre, azonban gazdáink még magasabb árakat remélnék elérni az eddigiekénél.

Kicsiny hetivásár, ünnepi hangulattal, melyen mintegy 500 métermázsa buza és 400 métermázsa tengeri kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékekben:

Buza I-ső minőségű 8.20—8.30.
Buza közép minőségű 8.10—8.20.
Tengeri 4.30—4.35.
Rozs 6.30—6.40.
Arpa 5.70—5.80.
Zab 6.80—6.70.
Az irányzat tartósan szilárd.

Budapesti áru- és értéktőzsde

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, január 7.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelte, a vételkedv tartott. Szilárd irányzat mellett 18,000 métermázsa kerül forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonafélék közül rozs és zab néhány fillérrel drágább. Időjárás derült, szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa	9.07— 9.08
Buza októberre	8.35— 8.36
Rozs 1902. áprillisa	7.51— 7.52
Zab 1902. áprillisa	7.52— 7.53
Tengeri 1902. májusra	5.45— 5.46
Repce 1902. augusztusra	12.20—12.30

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa	9.10— 9.12
Buza októberre	8.26— 8.28
Rozs 1902. áprillisa	7.50— 7.52
Zab 1902. áprillisa	7.51— 7.52
Tengeri 1902. májusra	5.44— 5.46
Repce 1902. augusztusra	12.25—12.35

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	641.—
Magyar hitelrészvény	660.50
Lezártbank részvény	426.—
Rima-Murányi vasúti részvény	477.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	650.—
Közuti vasút	597.—
Városi villamos vasút részvény	292.—

NAPIREND.

Január 8. Szerda. Róm. kath. naptár: Szeverin apát. — Protestáns naptár: Szeverin apát. — Görög-keleti naptár (december 26.): István S. M. — A nap két 7 óra 33 perccel, nyugszik 4 óra 9 perccel. — A hold két 6 óra 5 perccel, nyugszik 3 óra 13 perccel.
 Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.3 milliméter, délután 2 órakor 765.1 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° + 3.4, délután 2 órakor 0° + 6.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4. délután 2 órakor EN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 5 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változókonny, enyhe, elváltva csapadék.

Szabadságairól emléktárgyak országos múzeuma (száz ház-épület 1-6 emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belept.-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11/2—12/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1/2—2/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklie múzeum helyisége melletti ülésterem.

Január 8. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — A Kölcsey-egyesület fölolvastó-estéje délután 5 órakor (Felső kereskedelmi iskola.)

Január 11. Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4/4 órakor (Polgári fiúiskola rajzterem.)

Január 19. A II. kerületi jótékony fillérszövetkezési közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi közgyűlési kamara közgyűlése. — Alberti Werner hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi Oratorium-egylet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Polgári fiúiskola.)

Templomépítés folytán

Jelenleg a Minorita-épületben lévő helyiségekből 1902-ik év tavaszán kiköltözöm, miért is

férfi divat, diszmű, gyermekjáték, utazási-felszerelések és pipere-áruimat jutányosan árúsítom el.

Ifj. Szojka János

a JOKEY-hoz.

1736

Arad, Andrásy-tér 13. szám.

REGENY- CSARNOK.

A h a r m a d i k.

— Regény. —

Írta: **Sienkiewicz Henrik.**

Fordította: **Hegedüs Szeralin.** [9]

(Folytatás.)

VII.

A nyilvános elegyzés napja közeleg. XV. Lajos-stílű gyűrűt veszek, a mely sem a szülők, sem Kacia tetszését nem nyerte meg, mert az egész házban senkinek sincs az igazi művészetről fogalma.

Sok fáradságomba kerül majd, míg kiirtatom Kaciából a nyárspolgáriás fölfogásokat, s belediktálom a művészeti érzést. De mivel nagyon szeret, minden jót remélek.

Swiateckin kívül senkit sem hivatam meg eljegyzésekre. Megkértem őt, hogy előbb láto-gassa meg Suslow kiékat. Ő azonban tiltakozott az ellen, s azt erősítgette, hogy bár erkölcsileg és fizikailag „leégett”, még nem süllyedt azért annyira, hogy látogatásokat tegyen. Nehéz, fura dolog!

Kénytelen vagyok Suslow kiéknál bementani, hogy barátom eredeti példány, különben pedig zseniális festő és a legjobb cimbora.

A mint Suslow ki meghallotta, hogy barátom „nagy”, „közép”, és „kiskadavereket” fest, tüstént kijelentete, hogy mindig becsületes, tisztességes emberekkel volt dolga, egész hivatalnoki karrierje szeplőtlen s azért reméli, hogy Swiatecki a becsületes polgárház szokásait tiszteltben fogja tartani.

Bevallom, e tekintetben nem éreztem magam valami nyugodtan és reggel óta hadilábon

állok Swiateckivel. Makacsul ragaszkodik térd-csizmáimhoz, azokban akar látogatást tenni.

Kérem őt, könyörgök, rimádkodom.

Végre enged azzal az indokolással, hogy végre is miért ne hagyjon magából bolendot csinálni. Sajnos, lábbelije a Közép-Afrika kutatókéhoz hasonlít, mert feketeességüket, kevéssel azért, hogy a hitelre hazahozta, máris elvesztették.

De ezen nem segíthetünk!

De még rosszabb, hogy Swiatecki feje olyan, mint a fákkal benőtt hegyecsucs, melyben a vihar dult. Ez ellen nincs mit tennünk, mert olyan lövarkő nem létezik a kerek földön, melylyel e sörényt kifésülhetnék. Ezért aztán arra kényszeritem Swiateckit, hogy a rendes zubbony helyett kabátot vegyen magára. Megteszi, de arca olyan lesz, mint kadaverjei egyike s buskomorságba esik. Az utcán mindenik furkós botját és kopott kalapját bámulva, mit azonban én már megszoktam...

Csengetünk. — belépünk.

Már az előszobában hallok Sackovic bátya hangját, ki a túlnépesedés tárgyát vitatja. Sackovic bátyának különben mindig ez a tárgya, — ez minden bölcsessége. Kacia fehér musselin ruhácskájában felhőcskéhez hasonlít — szóval, mesésen elragadó! Suslowski frakkba vágta magát, a rokonok is frakkban jelentek meg, az öreg nénikék pedig selyem ruhában vannak.

Swiatecki megjelenése halást idézett elő. Bizonyos fokú nyugtalansággal szemlélnék bennünket... Swiatecki mogorván tekint maga körül és kijelenti Suslowski papának:

— Ha Wladek eljegyzése, vagy tudj' az Isten micsoda nem volna, semmiképen sem volnék terhére a tisztes társaságnak.

Ez a tudj' Isten micsoda különös hatást idézett elő. Suslowski kihuzza magát s méltóságteljesen kérdi, mit ért tulajdonképpen Swiatecki ur a tudj' Isten micsoda alatt... Swiatecki azt feleli, hogy ez neki mindegy s képes volna Wladek kedvéért, ha ezt Suslowski ur kívánja, magát belakkoztatni... Suslowski ur pedig fölváltva feleségére, Kaciára és reám olyan pillantásokat vet, melyekben elidegennedés és elkeseredés váltakoznak egymással.

Szerencsémre lélekjelenlétemmel, mely nálam ritkaság számba megy, megmentem a társaságot a kellemetlen helyzetből és pedig úgy, hogy jövendő apósomat megkérem, hogy mutasson be az eddig még ismeretlen családtagoknak.

A bemutatkozás megtörténik s helyet foglalunk.

Kacia mellén helyezkedik le s kezecskéjét az enyémben teszi. A szoba tömve emberrel, de mind feszesen, szó nélkül ül helyén. A lég tikkadt és nyomasztó.

Sackovic bátya ismét a túlnépesedés tárgyára tér át. Swiatecki barátom az asztal alá pislangat. A csöndben egyre tisztábban cseng a bátya hangja, ki, miután egy metszőfoga hiányzik, valahányszor „s” betűt mond, mindig élesen sziszeg...

— Idővel a legfélelmetesebb bajok keletkezhetnek ebből Európára nézve — mondja Sackovic bátya.

— Emigráció... — jegyzi meg valaki a közelben.

— A statisztika világosan mutatja, hogy még az emigráció sem képes a túlnépesedést meggátolni.

Egyszerre Swiatecki felemeli fejét és csukaszemét a beszélőre irányítja:

— Akkor kínai szokásokat kellene meghonosítani, — morogja bosszusan, mély hangján.

— Engedelmet kérek, hogy érti ön azokat a „kínai szokásokat”?

— Kinában a szülőknek jogukban áll gyenge eszű gyermekeiket megölni. Nálunk a gyermekeknek kellene megadni a jogot, hogy gyenge fejű szülőket eltehessek láb alól.

A mű teljes! A villám becsapott, a pamlag recseg a nénék alatt s én azt hiszem, elsüllyedek. Suslowski szemét lehunyja s kis időre beszéd képessége elhagyja őt.

Általános csend uralodik.

Kis vártatva a jövendőbeli apósom megszólal a dübörgő reszkető hangon:

— Uram, remélem ön mint keresztény...

— Miért lennék zsidó! — szakítja félbe vészteljes fejszöveléssel Swiatecki.

Második vilámcsapás! A nénék pamlag reszketni, inogni kezd s a menységbe süllyed alá. Erzem hogy alattam is megnyílik a föld. Minden elveszett! Minden reménynek vége!

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.03
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. v. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsturói reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesérisz szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Városi színház.

Béret 90. sz.

Paros.

Szerdán, 1902. évi január hó 8-án:

A bor.

Falusi történet 3 felvonásban. Írta: Gárdonyi Géza.

SZEMÉLYEK:

Baracs Imre. Árkossy V. Göre Gábor. Bács Károly.
 Baracs Matyi Nemes S. Göre Gáborné Tolnainé.
 Baracsné ... Angyal Ilka. Durbint Pál Polgár S.
 Szunyogné ... Bácsné. Ceglédi Pál. Palóczi Pál.
 Szunyog Rozi Komlósy I. Egy fiu ... Garai Iona.
 Mihály ... Mezei Péter. Kocsis ... Bánáthi Ede.
 Eszter ... Menszáros M. Jancsi ... Kley Marika.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Január 7. —

Vass szálloda. Wulpe I. lelkész Zsadány. — Klein Mór utazó Budapest. — Roth Jenő utazó Budapest. — Markstein Jakab utazó Budapest. — Goldstein Lipót utazó Budapest. — Ditmar Ferenc utazó Budapest. — Landauer Zsigmond utazó Bécs. — Arányi Daniel utazó Budapest. — Kutasi Dávid utazó Budapest. — Szalmásky Béla utazó Budapest. — Német Lajos utazó Budapest. — Arkosi Aurel Krokna. — Nagy Gábor igazgató Nagy-Kagya.

NYILTTÉR.*

Filby perszjó

1802

Ma szerdán, január 8-án a „FEHÉR KERESZT” SZÁLLODA TÉLI KERTJÉBEN,

az aradi 33-ik gyalogezred zenekara

NAGY

HANGVERSENYT

tart.

Kezdete 8 órakor. — Bemenet díjtalan.

Köszönetnyilvánítás.

Elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk, hogy mindazoknak, kik szerettek férjem, illetve jó atyánk, s rokonunk

Mayer Péter

végtesztességén megjelenésükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek, — különösen a vas- és fémipar szakegylet tagjainak, kik teljes számban, testületileg vettek részt, — ezuton köszönetünket kifejezzük.

Arad, 1902. január hó 7-én.

özv. Mayer Péterné
és családja.

48

Magy. kir. államv. üzletvezetősége Szegeden.

41277—1901. III. oszt. sz.

Pályázati hirdetés.

Az Anina állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi április hó 30-ig. Bérllőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

A földszinten: I—II. osztályu étterem, III. oszt. váro- és étterem, italmérő söntés szoba, konyha, éléskamra, pincze, jégverem, gasztársági udvar és fáskamra.

Az emeleten: 2 szoba, 1 cselédszoba, 1 pincérszoba, továbbá a padlás.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak főntkiirt Anina állomása pályaudvarán lévő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbén kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok

1902. évi január hó 15-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnöknél (üzletvezetőségi palota, I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtő-pénztáránál 1902. évi január hó 14-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi, a névértéket meg nem haladó, napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetnek. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkrol feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s elmozukat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszege való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. december hóban.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

182256—1901. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évi január hó 1-től számítandó egy, esetleg öt éven át borítékok, irodaanyagok és papirosokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező irodaanyagokból és papirokról szóló kimutatás, mely egyszeremind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módokozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a m. kir. államvasutak igazgatósága, anyag- és leltárbeszerzési A. III. szakosztályánál (Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 78. sz. II. emelet 54 ajtó-szám) kapathatók.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ily felirással: „Ajánlat ad 182256—901. számhoz.” 1902. évi január hó 22-én déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendőek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott irodaanyagok értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1902. évi január hó 21-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1901. december 21.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

187010—1901. sz.

Pályázati hirdetés.

(Bőrsapkák szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. év február hó 1-től 1903. év július hó 31-ig évenként szükséges:

mintegy 100 drb altiszti bőrsapka és 400 „szolgai

szállítás iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok az 1902. év január hó 15-ig betérjesztendőek, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendőek.

A bőrsapkák a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. em. 43. ajtó) letéteményezett minta szerinti kivitelben szállítandók.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános szállítási feltételek fenti szakosztályánál, valamint minden üzletvezetésnél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján meg is rendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános szállítási feltételek minden egyes példányáért 50 fillér, a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1901. december hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az 1895. évi caira s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszekivétel és arany éremmel kitüntetve.

Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt kölszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású közsvény, szűz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben gyakran még a legidősebb közsvény és csúz-fájdalmakat is már néhányszori bedörzsolésnél teljesen megszüntette.

Egy üveg ára használati utasítással 1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

SZEGFÜ CRÉME mész, májolt, mitesser s az arcz és kézbőr mindennemű tisztáltságai ellen. Főuri körökben is előszeretettel használva. Ara 1 korona.

SZEGFÜ POWDER a tein-nek őséségét s finomságot kölcsönöz. — Fehér, rózsaszin s crème szilber. Egy doboz 1 korona.

SZEGFÜ FOGPOR a fogak s fog-husépségben tartására. A száját dezinficiálja, a fogaknak vakító fényt kölcsönöz. Egy doboz 80 fillér, fogkefe 1 korona.

SZEGFÜ SZAPPAN a legfinomabb tolett szappan, kiváló kellemes illattal. Egy darab 80 fillér.

HAI-ELIXIR a haj hullás, kopaszodás, fejkorpa s hajkopás biztos megállítására szolgál. Egy üveg 3 korona.

TOKAJI CHINA-VASBOR legkitűnőbb minőségű saját természetes hegyaljai borból készítve. Kitűnő s biztos hatású szer verszegység, sápkor s idegesség ellen. Gyermekek kellemesen ízénél fogva igen szívesen veszik be. Fél literes üveg 5 korona, 1 liter 9 korona.

TOURISTA OLAJ az egyedüli biztos szer gyökerez kigyógyítására. — Egy üveg Ara 70 fillér.

GYOMORBOR legkitűnőbb minőségű tokaji aszu ürmösből készítve. Biztos hatású a már legrégebb gyomor bajok gyógyítására. Étvágytalanság, székrekedés, görcsök s gyomorsütés egyedüli biztos óvszere. Egy üveg ára 3 korona.

1529

Kapható csaknem az összes gyógyszertárban.

Postán utánnvétél, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, Sátorajnahely.

Főraktárak Budapestén Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. és az Egger-féle „Nádor gyógyszerár”-ban, Váci-körut 17.

Helybeli raktárak: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József és Vojtek Kálmán.

CSECSEMŐK TÁPLÁLÁSÁRA

az eddig ismert módok közül legjobb, legmegfelelőbb

a sterilizált tehén tej,

a mely bizakélttel higgittva és jól sterilizálva az anyatejjel egyenértékűnek bizonyult.

Ilyen tejet készit alulírott intézet és azt oly alakban hozza forgalomba, hogy a szülőknek nagyon csekély fáradságába és költségébe kerül gyermeküknek biztos felnevelése.

Előírásokat, illetve az utasításokat pontosan betartva, ki van zárva a gyermeknek minden a tápanyagoktól származható betegsége.

Tájékozattatásul arra, hogy a Sterilizált gyermektej már eddig is mennyire bevált, közzéteszük az ide mellékelt nyilatkozatokat:

Hálás elismeréssel adozom önöknek, megbecsülhetetlen sterilizált-tej készítményükért. Kis babám a mióta csak a világon van, tehát fél éve csak is azt kapja, a jóságáról egész mondakor támadt. S nemcsak kinézése vasegészséges, hanem olyan vasegészségű is, hogy bár a gyógyszerértől csak e y ajtó választja el, orvosságot még nem kapott soha.

Nem mulaszthatom el, hogy steril gyermektejeket jóságánál, elcsöcségénél és könnyen kezelhetőségénél fogva minden szülőknek legelőszintebben ne ajánlján.

Kitűnő nyilatkoztat Tőbor Gyula, gyógyszerész, Arad-Gáj.

Az önök által szállított sterilizált gyermektejet kis fiam 14 napon korától a mai napig élvezte és ezentúl is élvezni fogja. Nem mulaszthatom el, hogy önöknek készítenek hála köszönetemet ne nyilvánítsam névros egészségügyi intézményükért.

A midőn ezt lesem, tudomásukra hozom azt is, hogy gyermekemet elcsöcsőben és jobban felnevelni, mással nem lettem volna képes.

Gyermekek teljesen egészséges és nagyon szépen fejlődik.

Tisztelettel Tabakovita Emma, épitész.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész

292

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált-tej-termelő-intézet

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesítéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.

Irodai teendőkhöz jár- tas nő,

szép írással, gyorsan és biztosan számol,
a magyar és német nyelvet szó és írás-
ban birja alkalmazást nyer. Ajánla-
tok, fizetési igények feleltetésével „K”
czim alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. 81

**Szállítható
izzó
harisnyák**

(Auerhálók nem szabadelmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden
égyre alkalmazhatók.

**25 darab 6 frt, 50 db 11 frt,
100 darab 20 frt**

bérmentesen házhoz szállítva, jót-
állás mellett, utánvétellel, 1178

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT”
Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifilisben, valamint elvesztett
férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a haziorvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősítés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt írhat a Stuet
Medical Institutnak az alant jelzett
czimre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
czéjából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárholnan magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sitendők. 1841

Használjuk fel a kedvező alkalmat!

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete
Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Tultermelés miatt minden elfogadható
ár mellett ajánlom 1709
kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat
és olyanokra megrendelést jutányos ár
mellett készséggel elfogadok.
Építész és építető uraknak ajánlom
kitűnő anyagból készült épület-asztalos
munkáimat és parkettáimat Pénztézetek
és ügyvédeknek ajánlkozom irodai beren-
dezésekre, továbbá készítek portálokat és
boltberendezéseket kereskedők részére.
Jutányos árak!

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt vevői-
met értesíteni, hogy 1902. február
hó 1 étől

a Templom-utca 3. sz. alatti
cipész-üzletemet

felosztatom és hogy iparomat
Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett
továbbra is folytatom, a hol mérték
szerinti megrendeléseket pontosan
teljesítek.

A n. é. közönség további szí-
ves pártfogását kérve, maradok
kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedres Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer daczára, legelőb-
ben kirhatatlannak tartják a tyukszemet, már nem is igen ajánlanak nyugodt lé-
lekkel tyukszemirtő szert, ha csak nem ismerik az „ANAGALLINT”, a
mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bámulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek si-
kertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat,
hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem
ki önnek, hogy megszabadított a győtrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én.

Tiszteelője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bárminemű bőrkeményedést bámulatos rövid idő alatt
elpusztít a

Hajós-féle **ANAGALLIN.** Ára 35 kr.

Fagybalzsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bő-
viszkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít s minden fagyási
bűtyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Telephon 436.

Korcsolyák

nagy választékban kaphatók

Pöhm és Gedeon

vaskereskedésében 1561

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Lázár Gyula

fűszer, csemege, bor, pezsgő, rum,
tea és cognac kereskedése és ásvány-
vizek főraktára

Aradon, Andrassy-tér 19. szám,
(a Központi szálloda-épületben.)

Gyors és pontos kiszolgálás mel-
lett mindenkor friss és jó árúak a
legolcsóbb áron.

Készpénz fizetésénél 2 százalék
pénztári jutalék.

Telefon 844. 1716

TELEFON 184.

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakkereskedő mosó-
és tisztító müintézete

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

Elvállal a legdiszesebb különlegessé-
gek, piperek, új kelengyék, mindenféle
házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyez-
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-
herneműk és egyébek jutányos ára-
kon vasaltatnak; saját emberemmel
kivánatra háztól elvitetnek és haza is
szállítatnak. 1539

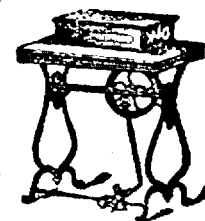
Ajándéku vegyen

legjobb minőségű

Singer-varrógépet

Kalmár József

1534 műszerész

32

forintért

Arad,

Salasz-utca 2.

szakkereskedő

javítóműhely.

Villanycsengők és telefonberendezések.

FEJÉR GYULA

fűszer, csemege, thea-, rum- és
ásványvíz kereskedése, József fő-
herceg ö csász. és kir. fensége
udvari szállítója

Templom-utca 1. sz. Aradon,
a Fehér kutyához.

Fiók-üzlet: József főherceg-ut 12. sz.

a legolcsóbb bevásárlási forrás, mindenkor friss és
jó árú. Gyors és pontos kiszolgálás.

Készpénzfizetésénél 20% pénztári jutalék.

Városi és megyei telefon szám 71.

Nagy ékszer kiállítás.

Tulhalmozott raktár miatt

az összes ékszer, arany, ezüst ne-
műek és órák feltűnő olcsó árban
adatnak el, melyről a n. é. közön-
ség meggyőződését kéri

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Nagy óra kiállítás.

30604—1901.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város külhatárá-
ban fekvő földbirtokok határának
megjelölésére vonatkozó 13882—
255—901. számú szabályrendelet-
nek megfelelőleg eszközözendő ha-
tárjelzésre kitűzött határidő 1901.
év végével lejárt.

Felhívjuk mindama külhatárbeli
földtulajtonosokat, a kik a határ-
jelzést nem eszközölték, hogy azt
legkésőbb 1902. évi január hó
végéig teljesítsék, mert külföldben
a határjelzést hatóságilag fogjuk
eszközöztetni és a költségei köz-
igazgatási uton beszédelni.

Arad sz. kir. város tanácsának
1901. évi december hó 31-en tar-
tott üléséből.

A városi tanács